

NÉPÚJSÁG

2025. november 18., kedd
LXXVII. évfolyam
262. (22128.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3 lej)

K Ö Z É L E T I   N A P I L A P

Több jelentős beruházás van folyamatban A megszorítások ellenére sem áll le a munka

Erdőszentgyörgyi vendégoldal a 6. oldalon

Fotó: Nagy Tibor

Ne feledje
idejében megújítani
előfizetését!
Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha
megvásárolná!

65 éves a segesvári magyar középiskolai oktatás

November 8-án délelőtt ünneplőbe öltözött jelenlegi és egykori diákok, pedagógusok, idősek és fiatalok, meghívott díszvendégek gyülekeztek a Gaudeamus Házban.

4.

Eszmecsere a Hunyadi filmsorozat kapcsán

Bán Mór, a Hunyadi filmsorozat alapjául szolgáló könyvsorozat szerzője elmondta, hogy azért kezdett el magyar történelmi regénysorozatot írni, mivel az hiánycikk volt a könyvpiacón.

5.

AKTUÁLIS

Miről beszélünk?

Mózes Edith

Ritkán látni olyan országot, mint Románia, amely ennyire a saját kódében bukdácsolna. Amely egyszerre él látszatdemokráciában és valódi homályban.

Egy társadalom nem a korrupciótól hal meg – állapította meg egy politikai elemző –, hiszen Románia 30 éve él ezzel. De a bizalmatlanságtól biztosan meghal. Szakértők szerint Románia fél a saját népétől. És a nép fél a saját államától. Senki sem mondja ki az igazságot, mert azt senki sem bírja elviselni. Azt állítják, Románia e pillanatban olyan darabban játszik, amelynek a forgatókönyvét nem ismeri, de abszurd fegyvellem elfogadja. Arra szavaz, akire „kell”, elfogadja, amit kell, és hallgat. A kormány is titkolózik, holott a titokmánia nem más, mint a félelem modern formája. A nagyok félelme, hogy felfedik gyengeségüket, a kisebbeké, hogy elveszítik illúziójukat. Politikai szempontból ez a titkolózás stratégia. Romániában a hatalmat nem a tekintély, hanem a zűrzavar révén gyakorolják. A hatalmon lévők nem adnak magyarázatokat, hogy azokat ne lehessen cáfolni, nem szolgáltatnak adatokat, hogy azokat ne lehessen ellenőrizni, nem nevezik meg a bűnösöket, hogy ne legyenek felelősök. Azt is állítják az elemzők, hogy Romániában a konfliktus nem a hatalom és az ellenzék között van, hanem a hatalom és az átláthatóság között. És ebben a harcban a hatalom mindig győz, mert rendelkezik a hallgatás, a halogatás, a titkolózás, a legalizált kétértelműség fegyverével, amivel a saját – finoman mondva – alkalmatlanságát védi. Ezért az erősödő szélsőségeség sem véletlen. A társadalom reakciója a bürokratikus arroganciára, a zárt ajtók mögött hozott döntésekre, az utca pulzusát már nem érző emberek moralizáló beszédeire. A populisták nem azért erősödnek, mert jobban hazudnak, hanem mert az intézmények kizárólag önmagukkal kommunikálnak. A katasztrófákat nem megelőzik, utólag kommentálják őket.

Amit az utóbbi napokban látunk – ha csak a két éves kislány abszurd halálára gondolunk, vagy a sorozatos nőgyilkosságokra –, az az egyes emberek legaljasabb viselkedését mutatja. A bírák is például csak saját zsebükre gondolnak, soha egy szót sem szóltak az alacsony jövedelműek, a túlélés küszöbén élő emberek millióinak sorsáról.

Az Eurostat szerint az EU-tagállamokban körülbelül 13 millió alkalmazott keres minimálbért. Bár az adatok a 2022-es helyzetet tükrözik, csak 2025 végén hozták

(Folytatás a 3. oldalon)

50% KEDVEZMÉNY

Közellátó szemüveglencsék nyugdíjasok számára.

2025.11.01. – 2025.12.31.

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

NOVEMBERER

18

KEDD

Ma JENŐ,
holnap ERZSÉBET és ZSÓKA napja

Az év 322. napja, hátravan 43 nap

IDŐJÁRÁS

Eső várható

Hőmérséklet:
max.: 9 °C
min.: 2 °C

naptár

Isten éltesse!

ERZSÉBET: a héber Eliseba névből származik, ennek nyugati Elisabeth alakjából fejlődött ki. Ennek eredeti jelentése: „Isten az én esküm” vagy „Isten a teljesség”.

ZSÓKA: az Erzsébet név becézése.

VALUTAÁRFOLYAM BNR: 2025. november 17.	
1 €	5,0844 lej
1 \$	4,3825 lej
100 Ft	1,3240 lej
1 g arany	574,4443 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

M E G Y E I H Í R E K

A Tudor negyedben lomtalanítanak

A hét első felében, november 17-től, hétfőtől (tegnaptól) 19-éig, szerdáig a marosvásárhelyi Tudor negyedben folytatódik a lomtalanítás. A konténerek az alábbi pontokon találhatók: az Ibolya utcában, a sportpálya mellett; a Dâmbovita utcában, a park mellett; a Brassó utcában, a régi hőközpont melletti parkolónál; a Moldova utcában, az egykori Super üzlet melletti parkolónál; a Bucsin utcában, a sportpálya melletti parkolónál; a Kovászna sétányon, a régi hőközpont mellett, a Moldova utca irányában; a Vrancea sétányon, az Alpha Transilvană Központnál, a parkolóban; az 1918. December 1. úton, a Bușteni buszmegálló mellett – tájékoztat közösségi oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

A technológia romjai – művészeti diákok kiállítása

A Marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium XI. D osztályának tanulmányrajzaiból nyílik kiállítás A technológia romjai címmel november 18-án, kedden (ma) 12.30 órától a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Karának szenátustermében. A látlat anyagát képező munkák nem csupán képek, hanem gondolatok, érzések és kérdések a jövőről, arról, hogy mit hagy maga után a technológia, illetve hogyan látja egy mai diák a digitális világot. A válaszok ott rejtőznek a rajzokban, amelyek a jelen vizuális forradalmának lenyomatai, ahol a ceruza és a papír párbeszédbe lép a mesterséges intelligenciával, a gépekkel és az emberi lélekkel. A kiállítás kurátora Csaholczy Szabolcs, a szervező Bantta Annamária.

Magyar filmpremier az EMKE szervezésében

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) Maros megyei szervezete egy különleges filmélményre hívja az érdeklődőket november 18-án, kedden (ma) 19 órától az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínházba, ahol Szilágyi Andor nagy visszhangot kiváltó új történelmi filmdrámáját, a Széchenyi és az utolsó éjszakai látogató című alkotást lehet megtekinteni. A film feszült drámai helyzetet teremtve feszegeti a magyar história egyik legfontosabb kérdését: gyilkosság vagy öngyilkosság történt a „legnagyobb magyar” utolsó éjszakáján a döblingi elmegyógyintézetben? A vetítésen a részvétel ingyenes, de a helyek korlátozott száma miatt regisztrációhoz kötött. Bejelentkezni az Eventbook oldalán lehet: <https://eventbook.ro/film/szechenyifilmmaros>.

Marton Erzsébet préseltvirág-kiállítása

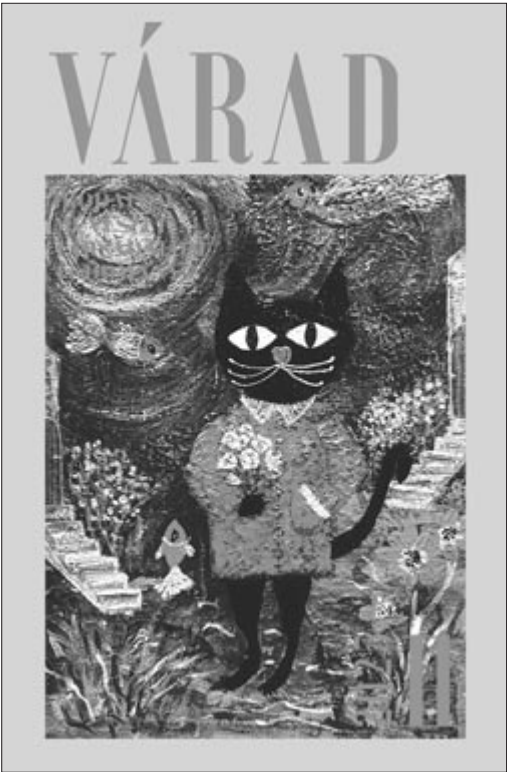
November 24-éig, jövő hétfőig látogatható Marton Erzsébet Találkozás a természetben a természetfeletttel című préseltvirág-kiállítása a marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Ház előcsarnokában megnyílt. A képeket naponta 8 és 20 óra között lehet megtekinteni.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Babits Mihály Dante című versével indul a Nagyváradon szerkesztett irodalmi, művészeti, társadalmi, tudományos folyóirat e havi száma a *Restitutio in integrum* sorozatban. A kortárs költők közül Pósa Zoltán, Csávossy György István, Farkas Arnold Levente, Magyar Barna, Ványai Fehér József és Siska Péter is verset közöl a lapban. A prózai írásokat Zoltay Livia, Czilli Aranka, Kovács R. Andrea, Tóth Hajnal, Petrusák János, Majoros Enikő és Ferenczfi János jegyzik.

A lapszám képzőművésze Bárány Mária, Franciaországban élő partiumi festőművész, kolorista, akinek áprilisban volt Nagyváradon kiállítása, a következőt pedig jövő januárra tervezi. Röviden vall életéről és pályájáról a lap munkatársának.

Goron Sándor *Fordítási problémák* Nichita Stănescu verseiben című rövid tanulmánya a műfordítás buktatóit és nehézségeit villantja fel. Orbán Dezső miniesszéjében egy La

Fontaine-fabula kapcsán elmélkedik az igazságról. Szélesi Sándor a sci-fi- és fantasyfilmek Temesváron lezajlott

A VÁRAD novemberi számáról

fesztiváljáról számol be, Lencar Péter ezúttal Leonardo di Caprio új filmjét, a Paul Thomas Anderson rendezte amerikai akcióthrillert ajánlja az olvasóknak és mozinézőknek. Boros Ernő írása a romániai holokauszt-emléknaph kapcsán veti fel, hogy miért kell egy már létező törvényt úgymond megerősíteni.

Egy építész, aki még mozdonyt is tervezett címmel Wessely Gábor publikál egy portréinterjút Makay Tamással, aki Nagykárolyban született, fiatalon vívott, majd több diplomát is szerzett, négy évtizede él és alkot Magyarországon, s egyebek mellett a miszlai nemesi kúria felújításáról mesélt érdekességeket.

A VÁRAD 2025. évi 11. száma újságosbódékban, könyvesboltokban vásárolható meg 10 lejért. Az előfizetésekről a varadszerkesztoseg@gmail.com e-mail-címen adnak tájékoztatást. A korábban megjelent lapszámok a Varad.ro honlapról tölthetők le.

Csapadékos időjárás lesz

Ingadozó hőmérsékleti értékekre és szinte mindennap csapadékra lehet számítani a következő két hétben az egész országban – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) hétfőn közzétett, november 17-30. időszakra vonatkozó előrejelzéséből.

Erdélyben kedden jelentősen lehűl az idő, aznap és szerdán csak 6-8 fok körül alakulnak a nappali csúcsértékek, a minimumok regionális átlaga pedig 0-4 fok között lesz, helyenként fagy-pont alatti értékek is előfordulhatnak. Csütörtökön és pénteken ismét enyhe időre van kilátás, a nappali csúcsértékek 12-16 fok, a minimumok 2-7 fok körül alakulnak. A jövő héten fokozatos lehűlés következik, napközben 6

fok körül alakul a regionális átlag, éjszaka pedig általában fagypont körüli értékig hűl le a levegő. Nagyobb területekre kiterjedő csapadéokra főként 18-án, 19-én, 23-án és 26-án lehet számítani, a többi napon helyi esőzések alakulhatnak ki. A Bánságban és a Körös-vidéken a felmelegedés után kedden és szerdán hirtelen 6-10 foki süllyednek a csúcsértékek. Csütörtökön és pénteken ismét enyhe időre lehet számítani a két régióban, 14-18 fok körüli maximumokkal. A jövő héten bekövetkező fokozatos lehűlés nyomán a maximumok 6-12 fok között fognak alakulni. Az éjszakai hőmérsékleti értékek hasonlóan ingadozni fognak: 18-án, 21-én és 22-én 6-9 fok körül, 19-én és 20-án mínusz 2 és 4 fok

körül, a jövő héten 0-2 fok körül alakulnak a minimumok. Csapadékra a két hét szinte összes napján számítani lehet, nagyobb kiterjedésű esőzések 21-én, 22-én, 23-án és 27-én várhatók.

A hegyvidéken a keddi lehűlés fagy-pont alatti hőmérsékleti értékeket (mínusz 4 – mínusz 2 fok) eredményez éjszaka, de csütörtökön ismét a pozitív skálán mozognak a minimumok is. A jövő héten nem lesznek jelentős hőmérsékletingadozások, a nappali csúcsértékek 2-5 fok körül, a minimumok mínusz 4 és mínusz 2 fok körül stabilizálódnak. A jelzett időszak túlnyomó részében előfordulhat csapadék a hegyekben, nagy területekre kiterjedő csapadékra 19-én, illetve 22. és 29. között lehet számítani. *(Agerpres)*

RENDEZVÉNYEK

Makkai Gyöngyvér kottabemutatója

November 18-án, kedden (ma) 18 órától a marosvásárhelyi Hagyományok Háza Alapítvány Bartók Béla hangversenytermében (Sáros utca 1. szám) kerül sor Makkai Gyöngyvér kottabemutatójára. A szerző 72 kánont ad közre *Canonicale* című kötetében, mely Ács Zolna illusztrációival jelent meg. Az est házigazdája Kovács Zsuzsa tanárnő. Az érdeklődők a Marosvásárhelyi Művészeti Főgimnázium III–IV. osztályos tanulóinak kórusa, a szovátai Intermezzo kamarakórus, a marosvásárhelyi Musica Humana női kamarakórus, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Szalman Lóránt kórusa és a Marosvásárhelyi Állami Filharmónia kórusa előadásában a kottában szereplő művekből hallgathatnak meg néhányat, Fülöp Klára, Fülöp Judit, Sikó Szidónia és Albert Zsuzsa Katalin karvezetők irányításával.

Bernád Ilona négy könyvét mutatják be

A Bernády Házban november 19-én, szerdán 18 órai kezdettel Bernád Ilona négy könyvét mutatják be. Győrfi Annamária ajánlója után a szerző ismerteti gyűjtései, könyvei megírásának motivációját, korunk magyarságának nehézségeit, népbetegségeit, népességfogyását és azt, hogy a kötetek milyen megoldásokat nyújtanak ezekre. Az utóbbi 15 évben

Bernád Ilonának a következő könyvei jelentek meg: Isteni folyamat. Gyermekáldás, bábaság a magyar néphagyományban; „Szerettem őket úgy, ahogy kellett” – Az újszülött, csecsemő, gyermek ápolása, nevelése, gyógyítása néphagyományunkban; Útjaim a gyógyítás körül (útleírások, tanulmányok); Nő – örökévaló pillanat. Amit a néphagyomány ad nekünk (magyar szakrális női kötet).

Ravel 150 – francia gondolatok

Ezzel a címmel tartanak kamarazeneestet november 18-án, kedden (ma) 19 órától a marosvásárhelyi Kultúrpalota Kistermében. A Gheorghe Dima Nemzeti Zeneakadémia Kutatási Alapja által támogatott koncerten Béres Melinda hegedű- és Horváth Edit zongoraművész Gabriel Fauré-, George Enescu-, Claude Debussy-, Lili Boulanger- és Maurice Ravel-műveket játszik.

A mi templomunk – Kádár Anna könyvbemutatója

A Marosvásárhelyi Alsóvárosi Református Egyház-község és a Juventus Kiadó szervezésében november 26-án, szerdán a 18 órakor kezdődő istentisztelet keretében mutatják be Kádár Anna A mi templomunk című új könyvét az alsóvárosi református templomban (Ludas utca 3. szám). A kötetet a gyülekezet parókus lelkesze, Imreh Jenő és a kiadó igazgatója, Szucher Ervin méltatja.

Késnek a gázrobbanásokat megelőző intézkedések

Aggasztónak tartja az Intelligens Energia Egyesület (AEI) elnöke, Dumitru Chisăliță, hogy bár az elmúlt egy hónapban több halálos áldozattal vagy sérülésekkel járó gázrobbanás és tüzeset is történt az országban, a hatóságok nem hoztak az újabb súlyos incidensek megelőzését szolgáló átfogó intézkedéseket.

Vasárnapi állásfoglalásában Chisăliță rámutatott, hogy október 17. és november 16. között a gázvezetékekkel összefüggésbe hozható hét súlyos incidens (robbanás, tüzeset, gázvezeték-sérülés) is történt az országban. Ezek Bukarestben, Voluntari-on, Năvodari-on, Désen, Râmnicu Săraton és Balș városában következtek be, és halálos áldozatokat vagy sérüléseket követeltek, illetve embereket kellett kila-koltatni az otthonukból. „Mind ez idő alatt egyetlen konkrét átfogó intézkedést sem hoztak a hatóságok egy újabb tragédia megelőzése érdekében” – hangsúlyozta. A szakember hozzátette, bár mindig mindig egyik esethez külön kiszálltak a katonai

tűzoltók, a földgázszolgáltató és a rendőrség képviselői is, senki nem tette fel a kérdést, miként lehetséges, hogy egy olyan országban, amelyikben 3,5 millió lakás van rákötve a gázhálózatra, nincs egyértelmű terv az ehhez hasonló incidensek megelőzésére. Chisăliță felrótta, hogy nem rendelték el a gázvezetékek ellenőrzését az ország régi tömbházaiban, nem vitatták meg a kötelező gázérzékelőkkel kapcsolatos problémákat, és nem készült egy átfogó jelentés az incidensek közös okairól. „Mindezek hiányában elégtelen a hatóságok fellépése a helyzet komolyságához képest” – tette hozzá.

Az Intelligens Energia Egyesület el-

nőke kifogásolta továbbá, hogy az incidensekkel kapcsolatos hivatalos kommunikáció „a minimálisra szorítkozott” és mindig az adott esetre fókuszált, nem készült összefoglaló jelentés a kockázatokról, az emberek csak részinformációkhoz jutottak hozzá különböző hírforrásokból. „Összehangolt üzenetek hiányában a polgárok joggal gondolják úgy, hogy a biztonságuk inkább a szerencsén és a saját elővigyázatosságukon múlik, mintsem egy hatékony felügyeleti rendszeren” – magyarázta. Az energiaszakember szerint a gázrobbanások nem elkerülhetetlen balesetek, hanem a rendszerszintű fellépés hiányának az előre látható következményei. „Az igazi problémát nem az jelenti, hogy mit tettek az egyes incidensek kapcsán, hanem hogy mit nem tettek meg az incidensek között” – szögezte le. *(Agerpres)*

Szoros küzdelem várható a bukaresti főpolgármester-választáson

Rendkívül szoros küzdelem várható a december 7-én Bukarestben megrendezendő időközi főpolgármester-választáson – derül ki a jelöltregisztráció utolsó napján, hétfőn közzétett legújabb közvélemény-kutatásból. Az AtlasIntel felmérése szerint az élen álló első négy jelölt támogatottsága között kevesebb mint másfél százalékpontos eltérés van, ami kisebb, mint a kutatás kétszázalékos hibahatára.

A közvélemény-kutató november 12–14. között, 2429 véletlenszerűen kiválasztott, szavazni szándékozó bukaresti internetfelhasználó válaszain alapuló adatsora szerint jelenleg az Ilie Bolojan miniszterelnök vezette Nemzeti Liberális Párt (PNL) által jelölt Ciprian Ciucu bukaresti hatodik kerületi polgármester a legesélyesebb, akire a megkérdezettek 19,2 százaléka adná a voksát, ha a most következő vasárnap rendeznék a választást. A felmérés a második helyre sorolta 18,6 százalékpontos támogatottsággal Daniel Balutát, Bukarest negyedik kerületének szociáldemokrata (PSD) polgármesterét, aki minden korábbi (CURS, Avangerde által végzett) felmérésben egy-két százalékpontos előnnyel az élen szerepelt. Az AtlasIntelnél is a har-

madik helyen áll 18,1 százalékkal Cătălin Drulă, a bukaresti kormányban szintén részt vevő Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) képviselője, korábbi elnöke, aki már nyáron a főváros legfontosabb, folytatást igénylő projektjeiről egyeztetett Nicușor Dan államfővel, jelezvén, hogy a főváros éléről az elnöki hivatalba került politikus, az USR egykori alapító elnöke hallgatólagos támogatását is élvezi.

A felmérés szerint az – egyfordulós voksoláson relatív többséggel elnyerhető – főpolgármesteri tisztségre esélyesek közé tartozik 17,9 százalékkal a legerősebb ellenzéki párt, a kormányoldal által szélsőségesnek minősített AUR által támogatott, az Igazságot Bukarestnek nevű választási szövetség nevében induló Anca Alexandrescu televíziós műsorve-

zető, aki a Realitatea TV adásaiban korábban nyíltan segítette a fasiszta propaganda és az alkotmányos rend elleni felbujtás vádjával utóbb bíróság elé állított Călin Georgescu volt államfőjelölt választási kampányát. Minden más adatsornál magasabb, 7,1 százalékos támogatottsággal mérte az AtlasIntel Ana Cicealát, a magát progresszív baloldali pártként meghatározó Egészség-Oktatás-Természet-Fenntarthatóság (SENS) nevű párt jelöltjét.

A többi közvélemény-kutató által használt telefonos vagy személyes adatgyűjtésen alapuló módszer helyett kizárólag digitális módszerekkel dolgozó AtlasIntelről a felmérés eredményeit ismertető Hotnews.ro hírportál azt írta, hogy a legkisebb eltéréssel jósolta meg a legutóbbi, 2024-es főpolgármester-választás eredményét.

Mint ismeretes az addigi városvezető, Nicușor Dan államfővé választása miatt idén májusban ürlt meg a főpolgármesteri tisztség. *(MTI)*

Az EMSZ kezdeményezésére

Törvénytervezet Székelyföld autonómiastátusáról

Az Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) ismét kezdeményezi a Székelyföld autonómiastatútumával kapcsolatos törvénytervezet benyújtását Románia parlamentjébe, a feladattal Zakariás Zoltán parlamenti képviselőt, a párt elnökét bízta meg, aki vállalta a megbízatást – tájékoztatta az MTI-t hétfőn a kisebbik erdélyi magyar párt.

Az EMSZ Országos Választmánya Székelykeresztúron tartott szombati ülésén döntött erről. A döntést azzal indokolta, hogy Románia jelenlegi pénzügyi helyzetében fokozódott annak a veszélye, hogy a kormánykoalíció egyes pártjai részéről felmerüljön egy gyors területi-közigazgatási átalakítás terve. A párt politikusai szerint előkészítés hiányában ez csakis egy „felületes és elhamarkodott lépés lehetne, amely veszélybe sodorhatja az erdélyi magyar közösség jövőbeli megmaradását”.

„Ezért az EMSZ Országos Választmánya úgy értékelte, hogy közösségünk önrendelkezési igényeit ismételten meg kell jeleníteni, megkísérelve egy minél szélesebb társadalmi vita kialakítását – a román többséget is bevonva” – írták a közleményben, majd rámutattak: ezért a választmány megbízta Zakariás Zoltánt,

hogy az elkövetkező időszakban kezdeményezze a Székelyföld autonómiastatútumával kapcsolatos törvénytervezet ismételt benyújtását a román parlamentbe, hiszen – mint fogalmaztak – „ez az, ami a legegyszerűbben kifejezi Székelyföld egységes régióként való meghatározásának igényét”.

A párt választmánya a kulturális autonómiára vonatkozó törvénytervezetek, valamint a nyelvhasználati jogok kiterjesztésére vonatkozó törvénytervezet előkészítéséről is döntött. Ezek betervezése utólagos ütemezés szerint történik majd.

A Székelyföld autonómiastatútumát, a magyar nemzeti közösség kulturális autonómiastatútumát és a nemzeti közösségek kulturális autonómiáját szabályozó kerettörvényt legutóbb 2023. december 20-án nyújtotta be a román képviselő-

házba Zakariás Zoltán, az EMSZ elnöke és Kulcsár-Terza József, a Magyar Polgári Erő (MPE) ügyvivő elnöke, akik a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) listáján szereztek képviselői mandátumot. A Székelyföldre vonatkozó autonómiatervezetet a Székely Nemzeti Tanács (SZNT), a másik kettőt az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) szakmai műhelyeiben dolgozták ki. A román törvényhozás alsóháza az ünnepi időszakban, karácsony és újév között sürgősségi eljárással tárgyalta ezeket, és mindhárom tervezetet elutasította. Az elutasítást követően az EMSZ hangsúlyozta: az önkormányzatok és a bukaresti döntéshozatal szintjén is folytatja az autonómiaküzdelmet, és közölte, hogy újra betervezi az autonómiatervezeteket.

Hasonlóan nyilatkozott ugyanakkor Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke is, rámutatva: a Székelyföld számára területi autonómiát előíró törvénytervezetet a 2024-es romániai választások után kell ismét a törvényhozó testület elé kell terjeszteni. *(MTI)*

ORSZÁG – VILÁG

Dróntámadás ért egy LNG-vel megrakott hajót

Hétfő hajnali 2.30 órakor RO-Alert riasztást adtak ki egy dróntámadás kapcsán. Az Országos Katasztrófavédelmi Felügyelőség (IGSU) több embert evakuált a Tulcea megyei Plauru településről, miután az ukrán területeket ért orosz dróntámadások nyomán eltaláltak egy 4 ezer tonnányi cseppfolyósított földgázt (LNG, románul GPL) szállító hajót, ami kigyulladt Izmajil ukrán város közelében. A del-tai katasztrófavédelmi felügyelőség hétfőn közölte: a helyzet felmérése nyomán, az incidens helyének közelsége és a hajórakomány mibenléte miatt a helyi hatóságok a belügyminisztérium illetékes szerveivel közösen úgy döntöttek, hogy biztonság-ból evakuálják Plauru település lakosságának egy részét (15 személyt), valamint az ott levő állatokat is. Az evakuált személyeket Ceatalchioi településre szállítják, ahol a helyi közigazgatási hatóságok által rendelkezésre bocsátott helyiségekben helyezik el őket ideiglenesen. A katonai tűzoltókkal együtt a helyszínre kiszállt az ISU főfelügyelője és Tulcea megye prefektusa is – tájékoztatott a katasztrófavédelem. *(Agerpres)*

Lelassult a román gazdaság idei növekedése

A tavasszal becsült 1,4 százalékról 0,7 százalékra módosította hétfőn közzétett őszi prognózisában az Európai Bizottság a román gazdaság idei növekedésére vonatkozó előrejelzését. Az uniós testület várakozásai szerint 2025-ben a román GDP 0,7 százalékkal, 2026-ban 1,1 százalékkal, 2027-ben pedig 2,1 nő. Idén és jövőre azért lesz lassú a bővülés, mert a megszorító intézkedések és az infláció visszafogják a fogyasztást. A GDP bővülése 2027-ben már 2 százalék fölé gyorsulhat, miután lazulnak a megszorítások. A növekedés felgyorsulásához a magánberuházások fokozatos élénkítése, az uniós forrásokból finanszírozott kiadások gyorsulása, valamint a nettó export számottevő javulása is hozzájárul – részletezte előrejelzésében a bizottság. A prognózis szerint a GDP-arányos költségvetési hiány a deficitcsökkentő intézkedések hatására a tavalyi 9,3 százalékról 2025-ben 8,4 százalékra, 2026-ban 6,2 százalékra, 2027-ben 5,4 százalékra mérséklődik. A GDP-arányos védelmi kiadások várhatóan fokozatosan növekednek, a tavalyi 1,6 százalékról 2 százalékra 2027-ben. Ugyanakkor a GDP-arányos államadósság is várhatóan emelkedni fog, a múlt évi 55 százalék alatti szintről 2027-ben 63 százalékra. Az uniós testület arra számít, hogy a tavalyi 5,8 százalékról idén 6,7 százalékra nő, 2026-ban pedig 6 százalékra csökken az infláció. A gázársapka jövő márciusi kivezetése várhatóan lassítani fog az infláció csökkenésének ütemén – olvasható az őszi előrejelzésben. *(Agerpres)*

Miről beszélünk?

(Folytatás az 1. oldalról)

nyilvánosságra őket, mivel az Eurostat négyévente teszi közzé ezeket a becsléseket a hosszú távú trendek nyomon követése és a világosabb kép biztosítása érdekében. Az OECD szerint a minimálbért fizető alkalmazottak pontos számát nehéz meghatározni, és ez gyakran az adatforrástól függően változik. Az Eurostat saját becsléseket közöl, de a kisvállalkozásokat gyakran kizárja, ami azt jelenti, hogy a valós szám valószínűleg magasabb.

Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja által közzétett „A minimálbér hatása a jövedelemegyenlőtlenségre az EU-ban” című jelentés rámutat, hogy a minimálbér-politikák befolyásolják a jövedelemeloszlást nemzeti szinten a tagállamokban, és így az EU lakosságának egészében vett jövedelemeloszlását is befolyásolhatják. 2022 októberében az Európai Bizottság irányelvet fogadott el az EU-ban a megfelelő minimálberről azzal a céllal, hogy a munkavállalók jövedelme minden tagállamban elegendő legyen a tisztességes életszínvonal garantálásához.

Másik paradox helyzet Romániában: bármekkora a gazdasági válság az országban, hatalmas lyukak tátongnak a központi és helyi költségvetésekben, emberek milliói tengődnek a szegénységi küszöb határán vagy az alatt, decemberben a helyi önkormányzatok mégis sok ezer eurót különítenek el a karácsonyi-szilveszteri fényekre, tűzijátékokra és a december 1-jei román nemzeti ünnephez köthető zászlóbeszerzésekre. Egyes esetekben a díszítésre szánt büdzsék elérik az 50 000 eurót is, így a spórolásra, a felelős gazdálkodásra vonatkozó központi nyilatkozatok ellenére a költségvetési megszorítás ez év végén sem igazán érződik helyi szinten.

Miről is beszélünk tehát?

Újraindult az erdélyi kastélyok és udvarházak legnagyobb online adattára

Szerkezeti és tartalmi felújításon esett át az erdélyi kastélyok legnagyobb internetes enciklopédiája, a <https://kastelyerdelyben.ro/>. A PONT Csoport által 2012-ben létrehozott oldal az elmúlt évek során több mint 300 erdélyi kastély és kúria adatait gyűjtötte össze szakértők bevonásával, különböző terjedelemben feldolgozva ezeket.

A honlap üzemeltetését 2024-ben az Erdélyi Történelmi Családok Kutatóközpontja (ETKK) vette át. Az alapítványi formában működő tudományos intézmény elsőként teljes szerkezeti és informatikai megújítást hajtott végre. Az újítások között kiemelkedik az interaktív megyetérkép és a beépített számlálók rendszere, amelyek az épületállomány könnyebb áttekintését és számszerűsítését szolgálják.

Ezzel párhuzamosan az ETKK által felkért művészettörténészek frissítik és kiegészítik az épületek leírásait, illetve elkészítik a hiányzó ismertetőket. Az adatlapokhoz szakirodalmi hivatkozások és forrásanyagok is társulnak, valamint bemutatásra kerülnek az egyes kasté-

lyokhoz kapcsolódó családok és jelentős történelmi személyiségek is. A honlap minden épületre (az állapotától függetlenül) figyelmet fordít: a felújított, részben megőrzött, romos vagy már csak emlékekben fennmaradt kastélyokra és udvarházakra egyaránt. A leírások egységes szempontrendszer alapján készülnek, és tartalmuk folyamatosan frissül. A szöveges ismertetőket mellett korabeli és mai fotók is segítik az épületek múltjának és átalakulásának megértését.

A fejlesztések célja egy olyan folyamatosan bővülő adatbázis létrehozása, amely a szakma képviselőit és a laikus érdeklődőket egyaránt hiteles, naprakész információkkal gazdagítja – tájékoztatott a kapcsolattartásért felelős Ugron Győző (telefon: 0742-300-523, e-mail: office@etkk.org).

A Máriaffi-kastély Maroszentgyörgyön

Fotó: Nagy Tibor – Illusztráció

Vasárnap tartották a rezidensvizsgát Ismét túljelentkezés volt

November 16-án, vasárnap tartották az idei rezidensvizsgát. Az országos szinten meghirdetett 5374 rezidensorvosi, fogorvosi és gyógyszerészi helyre 10.147 jelentkező pályázott.

Az orvosi szakosításra 4649, a fogorvosira 464, a gyógyszerészire pedig 261 helyet hirdettek meg. Az orvosi helyekre 6956-an, a fogorvosira 1950-en, a gyógyszerészi helyekre pedig 1241-en jelentkeztek – közölte az adatokat Facebook-oldalán Alexandru Rogobete egészségügyi miniszter. A korábbi évekhez hasonlóan a versenyvizsga hat egyetemi központban zajlott: Bukarestben, Kolozsváron, Marosvásárhelyen, Temesváron, Craiován és Iași-ban.

A Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem tájékoztatása szerint 832-en jelentkeztek a vizsgára: 539-en orvosi, 150-en fogorvosi és 143-an gyógyszerészi helyre. A rezidentiat.ms.ro honlapon közzétett adatok szerint Marosvásárhelyen összesen 436 orvosi, 48 fogorvosi és 37 gyógyszerészi állás áll a jelentkezők rendelkezésére.

A tesztjellegű vizsga tételei egységesek voltak a hat vizsgaközpontban, a jelentkezőknek négy óra állt rendelkezésükre a 200 kérdés megválaszolására.

A sikeres vizsgához a kérdések 60 százaléka kellett helyes választ adni. A hely- és posztválasztás az elért pontszám függvényében zajlik – közölte a tárcavezető.

A miniszter sok sikert kívánt a vizsgázóknak, és arra biztatta őket, hogy higgyenek az álmaikban. Rámutatott arra is, hogy rendkívül fontos az egészségügyi infrastruktúra korszerűsítése, az új kórházak építése, a meglévők modernizálása és a digitalizáció, megfelelő humán erőforrás hiányában azonban „csak az üres, kopár falak maradnak, amelyek között semmi sem történik”. Bejegyzésében Rogobete a rendszer „régóta mellőzött problémái” között említette a „mentorkultuszt”, és hangsúlyozta a fiatal orvosok támogatásának szükségességét. „Túl sokak szerint ti csak rezidensek vagytok, csak kezdők, csak fiatalok, akiknek hallgatniuk kell. Nélkületek azonban nem tudunk meggyógyulni. Egyeseknek nehéz elfogadniuk, hogy lehet bármennyi tapasztalatod, bármilyen pozíciód vagy címed, lehetsz bármilyen neves professzor, ha nincsenek mentoráltjaid, nem vagy több egy tartalom nélküli formánál” – fogalmazott. Bejegyzésének végén a miniszter a megértéséről és a támogatásáról biztosította a jövőbeli rezidensorvosokat. (sz. v.)

65 éves a segesvári magyar középiskolai oktatás

November 7-én és 8-án, e két napon emlékezett a Gaudeamus Házban Segesvár kicsiny magyar közössége, ünnepelte, hogy 65 évvel ezelőtt néhány lelkes, elszánt pedagógus megteremtette a magyar nyelvű középiskolai tanulás lehetőségét az egykori 2-es számú ipari líceumban, a mai Mircea Eliade Főgimnázium épületében, a román többségi oktatás mellett. Az ünnepelés, emlékezés kettős hangoltságú, akár a természet: valami elmúlt, amiből gyönyörű virág lett, majd gyümölcsöt érlelt. A jelen is érzékeli mulandóságát, de élteti, cselekvésre készíti a jövőbe vetett hite.

Borbély-Kiss László

Erről a hitről, cselekvő reményről tanított és tett bizonyosságot november 7-én este a Benedek Elek szellemi örökségét felébresztő, tovább éltetni akaró kis társulat, a Székely Trupp. A kis csapat (Benedek Elek egyenes- és oldalági leszármazottai) meghitt hangulatot teremtve állította a segesváriak elé Elek apó emberi, alkotói, értékteremtő, közösségépítő alakját.

November 8-án délelőtt ünnepelőbe öltözött jelenlegi és egykori diákok, pedagógusok, idősek és fiatalok, meghívott díszvendégek gyülekeztek a Gaudeamus Házban, köszönteni az öregedő alma matert. Az ünnepséget Vágási Alpár XI. osztályos tanuló szavazata nyitotta meg. Majd ezt követően elsőként László Imola igazgatóhelyettes köszöntötte a jelenlevőket. Hangsúlyozta, hogy a mindenkit betöltő érzület a hála és a tisztelet. Hála azokért a lelkes, bátor pedagógusokért, akik egykor kiküldötték a magyar nyelvű tanítás/tanulás lehetőségét (Kiss Dénes és Kiss Irén, Gál Barna és Gál Vilma, Ferencz Árpád és Ferencz Emília tanár házaspárok, Szentannai Mózes, Farkas Miklós tanár urak, Miklós Teréz, Nagy Éva tanárnők és valamennyi tanártársuk az iskola első 35 évéből). De hála azokért is, akik egykori diákként visszatértek, átvették a stafétát, és mindmáig hűségesen őrzik és adják tovább a kapott örökséget új körülmények és kihívások közepette. A matematikus realitásérzékelével felhívta a figyelmet a jelen legégetőbb kihívására: a drasztikusan csökkenő gyereklétszámról (1990-ben 75 I. osztályos kezdett iskolát, 2025-ben 10 előkészítő). Hitre, reményre buzdít-

totta hallgatóságát, ugyanis a segesvári magyarság mindig a kisebbségi lét nehézségeivel küzdött, sorsa mindig a Gondviselés tenyerén nyugodhatott meg. Zárógondolatában Benedek Elek szavaival buzdított, miszerint a legfontosabb, „hogy dolgozzunk”.

Az igazgatónő után a csíkszeredai konzulátus részéről Dolhai István főkonzul vette át a szót, aki kifejezte, hogy a magyar nyelvnek, szónak, valamint a hitnek, kultúrának megtartó ereje van a változó világ közepette is. Ennek kibontakozási helye, tere az iskola. Továbbá nyomatékosította azt is, hogy a magyar kormány számára nemzetstratégiai kérdés az anyanyelvi oktatás, hiszen aki anyanyelvén tanulhat, gondolkodhat, az képes arra, hogy önazonosan éljen szülőföldjén, és mégis otthon legyen bárhol a világban.

A Maros megyei főtanfelügyelő-helyettes, Antal Levente Mihály a se-

gesvári magyar középiskolai oktatást iránytűnek nevezte. Olyan iránytűnek, amely nemcsak a tudományok világában segít eligazodni, hanem a lélek térképén is. Az évfordulás emlékünnepe pillanatát pedig olyan magaslatnak, amelyről nemcsak visszafele, hanem előre is lehet tekinteni, hittel, reménnyel.

Burus-Siklód Botond, a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke, a főgimnázium egykori diákja személyesebb hangon is megpróbálta köszönteni szeretett iskoláját. Hálatelt szívvel mondott köszönetet tanárainak, diáktársainak, akiktől elsőként tanult meg hinni az együttműködésben, az egymásért vállalt felelősségben, és azért, hogy megtanulhatta, mit jelent szolgálni is, nem csupán dolgozni.

A hivatalos köszöntőbeszéd sorát oldotta, színesítette a Kikerics néptáncgyűttes lányainak moldvai tánca, Lőrincz Hortenzia néptáncoktató alkotása.

A táncot követően a Gaudeamus Alapítvány és Szórványközpont igazgatója, az iskola egykori diákja, majd igazgatóhelyettese, Tóth Tivadar tematikatanár szólt az egybegyűltekhez. A hála és köszönet szavaival illette az iskola értékteremtő, értékőrző jelenlétét a segesvári magyarság életében. Nyomatékosan

A fotók forrása: Magyarország Csíkszeredai Főkonzulátusa

kifejezte, hogy „a szórványmagyarság számára az iskola mindig több volt, mint oktatási intézmény: erőforrás, védelem, otthon, közösségi tér, identitásunk egyik legfontosabb bástyája”. Az iskola mellett 1993-tól a Gaudeamus Alapítvány és Szórványközpont fontos feladatot vállalt: támogatni, segíteni a segesvári anyanyelvi oktatást, valamint a kulturális, művelődési életet. A Szórványközpont származási alatt működhet a Kikerics néptáncgyűttes, a cserkész, jöhetnek létre barátságok. Ám ez a működő élet „közös munka, közös hit, közös küzdelem eredménye”. Az igazgató úr beszéde zárlatában azt is kifejezte, hogy az ünnep nem csupán visszatekintés, hanem annak a megerősítése is, hogy a munka folytatódik. Az ünnep egyszerre hálaadás és új lendület.

A beszéd sorát zárták a főgimnázium magyar diáktanácsának volt és jelenlegi elnökei: Simó Nimród és Imbre Dávid Krisztián. Mindketten személyes élményeiknek, kötődésüknek adtak hangot, hálájuknak, hogy ez az iskola formálta igazi emberré őket, akik megtanultak kiállni önmagukért és a többiekért, szolgálni a közösséget.

Az ünnepelés méltóságát és megihittségét emelte a diákok műsora, amit Fodor Gyöngyi magyartanár készítet elő Molnár Endre zenetanár

és Metz Iringó közreműködésével. A műsor egyik hangsúlyos mondata: „aki ki tudja mondani »együtt«, az ünnepel”. Minden bizonnyal a szereplő diákok lelkében is rögzült a dal szövege: „Megtanulom, megőrzöm/tanítom, továbbadom,/ a szüleim nyelvét a gyerekeim hangján elkopni nem hagyom!”

Szívet melengető pillanat volt az alkalomra elkészített emlékkönyv bemutatása, amit a díszoklevelek kiosztása követett az iskola nyugalmasított és volt tanárai, valamint támogatói számára. A Kikerics néptáncgyűttes mezősegi zárótáncát, Bugnár Zsolt és Lőrincz Hortenzia táncoktató koreográfusok alkotását vastaps kísérte.

Az ünnepség, melynek megvalósulása elképzelhetetlen lett volna a Maros Megyei Tanács, a segesvári önkormányzat és a Bethlen Gábor Alap támogatása nélkül, meghitt koszorúzással zárult: az egykori tanárok és diákok emlékére állított kopjafáknál a kegyelet koszorúit helyezték el a szervező és támogató intézmények. A segesvári római katolikus plébános, Puskás Attila rövid buzdító beszédet mondott, majd megáldotta az ünnepelő közösséget.

A Himnusz elénekélése hittel, bizakodással töltötte meg a napsugaras novemberi csendet.

A fotón balról: Burus-Siklód Botond, Dolhai István, Antal Levente Mihály

Photo Art Impression

Jótekonysági fotókiállítás

Photo Art Impression címmel nyílik meg Vajda György egyéni fotókiállítása november 18-án, kedden 18 órától a marosvásárhelyi Bernády Házban. Amint a címe is sugallja, a 19. század utolsó harmadában alkotó francia impresszionista festők stílusából inspirálódva 40 darab vászonra kidolgozott fotó került a falra.

Tekintettel arra, hogy a képek témája miatt ezeket bármelyik irodában, szállodaszobában stb. ki lehet tenni, a fotókat a szervezők áruba bocsátják, és a bevételt jótekonysági célra fordítják. Az adományokból származó összeggel a Pál atya által gondozott gyermekotthonok felújítását támogatják, hogy az ott lakóknak otthona legyen, és a szeretettel végzett munka folytatódjon. A vásárlási igényt utólag, a megnyitó után, a kiállítás ideje alatt is lehet jelezni a Dr. Bernády György Alapítvány irodájában, a fényképekhez csatolt számok alapján, ahol feltüntették az adott fotó kikiáltási árát is. Egy képet többen is megvásárolhatnak, így a számokat bejegyezve a listára, elkészíthetjük az alkotások kópiáit. A hitelességért mindegyik képet a szerző aláírással látta el. A fotók a kiállítás után átvehetők a Bernády Házból, erről értesítik az érdekelteket. A támogatók listáját nyilvánosságra hozzuk, természetesen amennyiben az érintett magánszemély vagy cég képviselője ezt nem szeretné, akkor jelezze a Bernády Házban levő megrendelőlapon.

A kiállítást az Artcotur Marosvásárhely Egyesület és a Marosvásárhelyi Marx József Fotóklub szervezi. Támogatók a Comunitas Alapítvány és a Maros Megyei RMDSZ, házigazda a Dr. Bernády György Alapítvány.

Demeter Wilhelm rajzklub Mezőzáhon

Gyermekmunkák a falu híres szobrászának emlékére

Nemrég a család kezdeményezésére Mezőzáhon Demeter Wilhelmre, Mezőzáh szülőttére emlékeztek. A megemlékezés alkalmával létrehozták a művész nevét viselő egyesületet. A művész Bukarestbe, majd onnan Konstancára került, ott élt és alkotott haláláig. A megemlékezés alkalmából a helyi kultúrházban zajló rendezvényen kiállítás is nyílt a művész alkotásainak reprodukcióiból.

Nagy Székely Ildikó

Demeter Wilhelm (1936–2016) mezőzáhi születésű szobrászművész nevére rákeresve számos román nyelvű ismertetőt és méltatást kínál a világháló, magyar nyelven azonban csak egyetlen cikk mesél a Fekete-tenger világának meghatározó alkotójáról.

A kezdeményezés apropóján a Demeter Wilhelm emlékének ápolását szívügyének érző Radu Iațu grafikus, karikatúraművészt láttuk vendégül nemrég szerkesztőségünkben.

– Tavaly azzal kerestem meg egy hölgy, hogy nem tartanék-e neki rajzórát – kezdett bele Radu Iațu a történetbe. – Amikor megkérdeztem, hogy miért szeretné, azt válaszolta, hogy a tanügyben logopédusként dolgozik, és ez számára feszültségoldó tevékenység lenne, meg hát a nagybátyja szobrászművész volt, az ő keze nyomát őrzi a costinești-i obeliszk. Az illető hölgyet Farkas Rozália Aránakának hívják, az említett rokon pedig Demeter Wilhelm. Nem volt ismerős a név, de amikor elkezdtük a közös rajzórát, és a tanítványom mutatott pár fotót a nagybátyjáról, rájöttem, hogy a nyolcvanas évek elejétől ismerem, pontosabban 1982-ben találkoztam vele először Costinești-en. A szóban forgó obeliszket egyébként 1972-ben alkotta meg 12 méteres magasságban, a costinești-i tábor jeleként szolgált. Valamikor, ha jól tudom, 2005-ben egy vihar ledön-

tötte, Wilhelm pedig újraalkotta, ezúttal már 18,5 méteresre. Azóta is egy biztos pont a tengerparti forgatagban, a Costinești-en nyaralók találkahelye. Idén áprilisban elmentünk Rozáliával Mezőzáhra, a polgármesteri hivatalba, és kiderült, hogy a helybeliek közül senki sem tud a falu neves szülőttéről. Ez tette szükségessé a Demeter Wilhelm nevét viselő egyesület létrehozását.

Tervben a costinești-i obeliszk másolata

Radu Iațutól azt is megtudtuk, hogy mivel jövőben lesz a szobrász halálának tizedik évfordulója, egy emlékkiállítás készül Konstancán a kisebb méretű alkotásaiból. Iațu ugyanakkor

Kortalan korok: történelem, regény, film

Eszmecsere a Hunyadi filmsorozat kapcsán

November 14-én, pénteken izgalmas beszélgetésre került sor a 31. Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásáron, amelynek fő témája a nagy sikerű Hunyadi filmsorozat volt. A társalgásban a regény írója, a filmsorozat forgatókönyvírója és egyik szereplője, illetve történészek vettek részt.

Szeredai Vivien

Az eseményt Györfi Zalán történész moderálta. A beszélgetés elején Magyarosi Sándor, a Székelyföld folyóirat szerkesztője ismertette a lap novemberi számát. A szerkesztő elmondta, hogy mindig igyekeznek reagálni olyan, történelemmel kapcsolatos produkciókra, amelyek valamilyen módon Erdélyhez kötődnek – így esett a választás a Hunyadi, azonban olyasmiről szerettek volna írni, amivel más lapok nem foglalkoztak. „Úgy döntötünk, hogy egyrészt megnézzük a Hunyadi nem magyar szereplőit – akik elég jelentős karakterek, de nem a film főszereplői –, másrészt pedig olyan problémákat, amikbe esetleg történészek belekötöttek, vagy ami kapcsán véleményük lehetett. Ilyen volt például a nők helyzete, illetve a korabeli hadviselés. Arra kértük a történészeket, hogy saját kutatásaik alapján írják meg ezeket a szereplőket, témákat” – mondta, hozzátéve, hogy egy olyan kézikönyvet szerettek volna létrehozni, amiben megtalálhatók a sorozathoz kapcsolódó érdekességek. A kötetben hét szerző munkája szerepel, megjelenítve többek között olyan karaktereket, mint Luxemburgi Zsigmond és Vlad Țepeș.

Bán Mór, a Hunyadi filmsorozat alapjául szolgáló könyvsorozat szerzője elmondta, hogy azért kezdett el magyar történelmi regénysorozatot írni, mivel az hiánycikk volt a könyvpiacon. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy nem volt könnyű kiválasztani egy bizonyos korszakot, történelmünk ugyanis rendkívül sokszínű, gazdag, és elképesztő karaktereket vonultat fel – a Hunyadiak igencsak tanulságos, három nemzedéket felölelő család története azonban lenyűgözöte.

Az író az alkotások történelmi hitelességéről úgy fogalmazott, hogy a tévésorozat nem dokumentumfilm, a történelmi regény irodalmi besorolása pedig fikció, tehát egyik sem tudományos munka. „Szerintem a társadalom

döntő többségének történelmi képe a kultúrából jön. Filmekből, regényekből, színpadi művekből – és azt kell mondjam, hogy ez így van rendjén. Kiváló szimbiózisban működne – és a Hunyadinál működött is –, hogy ha létrejön egy művészi alkotás, az lehetőséget ad nagyon sok történésznek, hogy azt mondja: oké, ez hülyeség, de elmondom, hogy volt” – mondta. Bán Mór rámutatott ugyanakkor a regényíró és a történész társadalmi szerepvállalása közötti különbségre is. „Azt kell megérteni, hogy más a feladata a regénynek vagy a filmnek. Egy adott karakter az alkotó figurája, akit a történelemből vett ki, de a saját szabályai szerint formál. A történésznek az a feladata, hogy a lehető legtöbb tudást szinteti-

zálja és adja át számunkra. Ha helyén kezeljük, hogy ennek ez a dolga, ennek meg az a feladata, akkor nincs igazából ellentmondás. Nyilván, egy dolgot nem lehet csinálni: tudatosan és rossz szándékkal megmásítani fontos történelmi eseményeket” – mondta.

A filmsorozat egyik forgatókönyvírója, Veres Attila első alkalommal foglalkozott történelmi sorozattal. Az alkotói folyamatról és a korhűség megőrzéséről többek között úgy fogalmazott, hogy „az írói szoba egy idő után elszakad a történelemtől”, hiszen az elsődleges cél az, hogy a nézők értsék a cselekményt, és kapcsolódni tudjanak a karakterekhez. „Nem lehet több ezer oldalt pontosan átvinni filmformátumba – darabokra kell szedni a történetet és újra összerakni” – mondta.

Mátray László színművész – aki a filmsorozatban Szilágyi Mihályt keltette életre – elmondta, hogy objektív okok miatt már többször elesett történelmi szerepektől, szóban forgó karaktere azonban a Hunyadi sorozat minden részében szerepelt, emiatt színházi fellépéseit hosszú ideig szüneteltetnie kellett. Kiemelte, hogy a forgatást nagyjából fél éves felkészülés előzte meg, ezalatt kaszkadőrök is segítették a munkájukat. Hangsúlyozta továbbá, hogy a „készterméket” rendszerint premieren tekinti meg – a Hunyadi sorozatot például a televíziós vetítésekkor látta.

Az alkalom zárásaként Bán Mór elmondta, hogy nem a filmsorozat nézettségét élte meg a legnagyobb sikerként, hanem azt, hogy egy igazi közösségi élményt adott a nézőknek. A fiatalok olyan mértékben tudtak azonosulni egy történelmi korszakkal, amire évek óta nem volt példa.

Mátray László, Magyarosi Sándor, Györfi Zalán, Bán Mór, Veres Attila (balról jobbra)

Fotó: Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár

Erdőszentgyörgy

SZERKESZTETTE: MENYHÁRT BORBÁLA

A Maros megyei RMDSZ kezdeményezése

Játékosan tanulnak románul a magyar gyerekek

Az RMDSZ Maros megyei szervezete a helyi önkormányzatokkal közösen hiánypótló programot indított néhány Maros megyei településen, hogy a vidéken élő magyar kisiskolások románnyelvtanulását segítse. A délutáni foglalkozásokon a kommunikációra fektetik a hangsúlyt, hiszen a cél az, hogy a gyerekek használni tudják a román nyelvet a mindennapokban. Erdőszentgyörgyön és Bözödön már több mint száz gyerek csatlakozott a kezdeményezéshez.

A Maros megyei RMDSZ közleménye szerint az élményalapú, játékos tanulás elsőként Nyárádszeredában, Erdőszentgyörgyön, Balavásáron, Ákosfalván és Nyárádkarácson községben indult el, a programhoz csatlakozó települése-

ken délutánonként románórákat tartanak a 0–5. osztályosoknak.

Szász Levente Loránd, Erdőszentgyörgy polgármestere elmondta, hogy a városban, valamint Bözödön már elkezdődtek a románórák. Eddig mintegy 100 gyerek

csatlakozott a programhoz, de valószínűleg ez a szám még bővülni fog, és bíznak abban, hogy pár hónap múlva már meg fognak mutatkozni az eredmények.

– Rendkívül hasznos ez a kezdeményezés, nagy szükség van rá, hiszen köztudott, hogy a vidéken élő magyar gyerekek az iskolai tanórákon kívül szinte alig találkoznak a román nyelvvel. Ezeken a foglalkozásokon a kommunikáción van a lényeg, a cél az, hogy a gyerekek tanuljanak meg románul beszélni – hangsúlyozta a városvezető.

Erdőszentgyörgyön több tanítónő vállalta, hogy a délutáni órákban heti egy-két alkalommal foglalkozik a gyerekekkel, korosztályonként, csoportokra osztva. A megyei RMDSZ jóvoltából minden gyerek, aki részt vesz a programban, ingyenes oktatási segédanyagot, munkafüzetet kapott, a szülőknek pedig egy alkalomra mindössze egy jelképes összeget, 10 lejt kell fizetniük. Bözödön is sikerült elindítani egy csoportot 17–18 gyerekkel, ott is a helyi tanítónő vállalta a délutáni románoktatást. Első körben az volt a terv, hogy behozzák Erdőszentgyörgyre a bözödi gyerekeket, azonban voltak szülők, akik ezt nem szerették volna, így szerencsére sikerült megoldani, hogy ott is legyen külön csoport – tájékoztatt a részletekről Szász Levente Loránd.

Napelempark épül

Az erdőszentgyörgyi önkormányzat a Környezetvédelmi Alapnál nyert finanszírozást egy 300 megawatt kapacitású napelempark kiépítésére. Az önkormányzatnak van egy külterülete Erdőszentgyörgy határában, ott

készül el a napelempark, amelynek a tervek szerint olyan kapacitása lesz, ami ki fogja váltani az iskola, a kórház, az önkormányzat összes épülete, valamint a közvilágítás energiaellátását.

A megszorítások ellenére sem áll le a munka

Az országos megszorítások ellenére, Erdőszentgyörgyön eddig minden jel arra utal, hogy folytatni tudják a folyamatban lévő projekteket, beruházásokat – mondta bizakodóan ottjártunkkor Szász Levente Loránd polgármester.

Az országos helyreállítási program (PNRR) keretében nyert finanszírozásnak köszönhetően két jelentős beruházás van folyamatban Erdőszentgyörgyön: a Szent György Technológiai Líceum három épületének a felújítása és energiahatékonyágának a növelése, valamint egy másik nyertes projekt révén a városi kórház belgyógyászati részlege is megújul: kicserélték a tetőzetet, a nyílászárókat, az épület külső szigetelést kapott, illetve korszerűsítik a szennyvízelvezető hálózatot is. Szász Levente Loránd polgármester szerint egyelőre minden jel arra utal, hogy az országos helyreállítási program keretében finanszírozott két beruházás folytatódhat. Mint mondta, a líceumnál nagyon jó ütemben halad a kivitelező, tartja a határidőket, az egyik épületszárny már kívül-belül teljesen elkészült, a másik mintegy

Kovács Denisa kórházmenedzser

70 százalékban, a belső munkálatok vannak még hátra, a napokban pedig nekifogtak a tornaterem felújításának is. Itt kívülről szigetelik az épületet, a tetőszerkezet és az öltözők is megújulnak, kicserélik a nyílászárókat. A sportterem belsejében néhány apróbb munkálatra van csak szükség, ugyanis a padlózatot néhány évvel ezelőtt rendbe tették. A városvezetőtől megtudtuk, hogy munkálatok idejére a Dózsa György utcai korszerű,

új iskolában lévő szabad tantermekbe költöztették át a diákok egy részét, illetve, amint az egyik épületszárny elkészült, oda költöztek a gyerekek a másik szárnyból, hogy az építő ott is tudja elkezdni a munkát.

A kórháznál a belső munkálatok vannak hátra

Szász Levente Loránd rámutatott: a kórház belgyógyászati részlegének felújítása során közbejött néhány előre nem látott probléma, azonban bíznak abban, hogy a kivitelező tudja tartani a határidőt, és jövő nyárig sikerült befejezni a munkát. A külső munkálatok, a tetőzet, az épület szigetelése már elkészült, a nyílászárók a helyükön vannak, a belső munkálatok vannak még hátra, illetve a csatornahálózat – tette hozzá a városvezető. A munkálatok idejére a szomszédos épületbe költözött a belgyógyászati részleg, ahol csökkentett kapacitással ugyan, de fogadják a betegeket.

Nem állították le, de csak takaréklángon haladhat az uszoda építése

Az országos megszorítások az Erdőszentgyörgyön épülő tanuszoda befejezését is késleltetik. A sportlétesítmény az Országos Beruházási Társaságon keresztül épül, és amint Szász Levente Loránd polgármestertől megtudtuk, a kivitelező kapott egy átíratot, amelynek értelmében csak háromszázalékos ütemben folytathatja a munkát.

– Nem állították le a beruházást,

de ilyen tempóban nem sok haladás várható az elkövetkező időszakban – mutatott rá a városvezető, aki szerint szerencsés helyzetben vannak olyan értelemben, hogy tető alatt van az épület, a nyílászárók a helyükön vannak, tehát nem romlik az állaga, a külső munkálatok mintegy 80-90 százalékban készen vannak, a belső munkálatok egy része van még hátra, többek között az öltözők kialakítása.

Új elektromos iskolabuszt kapott a város

A Maros megyei önkormányzattal közösen egy új elektromos iskolabuszra pályázott sikeresen Erdőszentgyörgy. A városhoz tartozó Bözödön óvoda és 0–8. osztály működik, összevont osztályok, de van-

ak általános iskolás diákok, akik az erdőszentgyörgyi iskolába járnak, őket hozzák-viszik az iskolabusszal, illetve azokat a diákokat is, akik a 8. osztály elvégzése után az erdőszentgyörgyi líceumba járnak.

A mindennapi betegellátáshoz szükséges készülékeket vásárolnak

Az utóbbi időben egyre bővült a szakrendelések palettája, valamint a pályázati alapokból korszerű berendezésekkel felszerelt labornak köszönhetően a helyben elérhető laboratóriumi vizsgálatok sora is, így egyre több a kórházhoz forduló beteg – tudtuk meg Kovács Denisa kórházmenedzsertől. Mint mondta, rendkívül népszerűbbek között az endokrinológiai szakrendelés.

A kórházmenedzser szerint, amint

lezárul a belgyógyászati részleg felújítása, és nem okoz majd gondot a helyszűke, újabb szakrendeléseket szeretnének helyben elérhetővé tenni a környékbeli páciensek számára. Ugyanakkor önerőből, azaz a kórház saját egyesületének, valamint egy svájci egyesületnek a támogatásával több egészségügyi felszerelés vásárlását tervezik, többek között két EKG-készüléket, három nagy kapacitású oxigéngépet, emellett egy monitor, illetve gyógyszeradagoló készülékek beszerzése is tervben van – hangsúlyozta a menedzser.

A felújítás alatt álló kórház épülete

Fotók: Nagy Tibor

Döntő fontosságú lépés a csoportgyőzelem felé

Bálint Zsombor

Rangadót nyert a Kolozsvári U otthonában a marosvásárhelyi városi sportklub női kézilabdacsapata. A mérkőzés nagyon nehéznek ígérkezett, hiszen az ellenfél a legerősebb riválisnak számít a csoportban, eddig csak Marosvásárhelyen kapott ki, az előző héten pedig magabiztosan nyert a Besztercei Gloria II ellen. A CSM azonban a hazai tízgólos siker után idegenben is nyerni tudott, s ezzel minden bizonnyal döntő lépést tett a csoport megnyerése irányába, noha a matematikai bizonyosságra még várni kell. Kolozsváron a mérkőzés első ne-

gyede kiegyensúlyozott volt, a 15. percben 5-5 volt az állás. Ezt követően sikerült a CSM-nek két-két, majd három gólt lőnie zsinórban, ami megalapozta az ötgólos vezetést a szünetben. A védekezés és Chetraru kapusteljesítményének minőségét viszont jelzi, hogy 30 perc alatt mindössze tíz gólt kapott a csapat.

A második félidőben az U megpróbált kapaszkodni, feljött két gólr is, azonban a második játékrész közepéig két újabb három-háromgólos marosvásárhelyi sorozat már hétre növelte a különbséget. Az utolsó negyedórában a CSM az előny konzerválására rendezkedett

Jegyzőkönyv

Női kézilabda A osztály, C csoport, 8. forduló: Kolozsvári U – Marosvásárhelyi CSM 25-29 (10-15).

Kolozsvár, Horea Demian sportszarnok, 100 néző. Vezette: George Dudău (Brassó), Robert Dudău (Brassó).

Kolozsvári U: Țăgean – Chirilă 6 gól, Daróczi 5, Lung 3, Irimia 2, Cercel 2, Ploscar 1 (Ianculescu 4, Bordei 2).

Marosvásárhely: Chetraru (Albu) – Sîrb 9 gól, Makarenko 4, Bărbăș 3, Burić 3, Danciu 3, Rusneac 3 (Scutaru 2, Țîfui 1, Mureșan 1, Tarcău, Butomo, Coman).

be, minden tartalék játéklehetőséget kapott, s a végére az U-nak sikerült egy kicsit csökkenteni a különbségen, ám ennek már nem volt gyakorlati jelentősége.

A női kézilabda A osztályban

most egy hónap szünet következik, hiszen a sportág figyelme a december eleji világbajnokság felé fordul. A CSM legközelebb december 18-án lép pályára, amikor a Nagyváradi CSU-t fogadja. A bajnokságban

Eredményjelző

Női kézilabda A osztály, C csoport, 7. forduló: Kolozsvári U – Besztercei Gloria II 29-26; 8. forduló: Nagyváradi CSU – Besztercei Gloria II 24-32, Besztercei CNOPT – Resicabányai CSU 23-25, Kolozsvári U – Marosvásárhelyi CSM 25-29, Temesvári Universitatea de Vest – Nagydisznódi Măgura 17-26.

Drámai vereséggel tizedszer is kudarccal zárult a vb-selejtező

A magyar labdarúgó-válogatott az utolsó pillanatban, a 96. percben kapott góllal 3-2-es vereséget szenvedett vasárnap az ír csapat-tól a Puskás Arénában rendezett világbajnoki selejtezőmérkőzésen, így harmadik lett a csoportjában, és sorozatban tizedszer maradt le a vb-ről.

A kivonuló csapatokat remek hangulat és telt ház fogadta a jövő évi Bajnokok Ligája-döntőnek is otthont adó Puskás Arénában, amelynek közönsége az egyperces gyászszünet során vastappsal emlékezett a nemzeti együttes múlt hét szerdán elhunyt korábbi szövetségi kapitányára, Jenei Imrére.

A magyarok nagy lendülettel vetették magukat a küzdelembe, egyáltalán nem érződött, hogy a döntetlen számukra kedvező. A kezdeti főlényt jelezte, hogy három perc alatt három szögletet végezhetett el Szoboszlai, aki harmadjára tökéletesen tekert középre, Lukács pedig négy méterről a kapu jobb oldalába csúsztatott (1-0).

Ezt követően kiegyenlítetté vált a játék, negyedóra elteltével – videobíró segítségével – büntetőhöz jutottak a vendégek, akik ezt kihasználva egyenlítették: Ogbenét ugratták ki, a menteni igyekvő Szalai az ír támadó lábát találta el, s bár a játékvezető továbbot intett, végül a videobíró segítségével büntetőt ítélt, amelyet Parrott a jobb alsó sarokba lőtt (1-1).

Marco Rossi tanítványai ugyan többet birtokolták a labdát, mert az írek visszahúzódtak a kapujuk előterébe, de a főlény így meddő volt, mert a magyar csapat nem kockáztatott, inkább minél tovább magánál tartotta a játékszert, a szigetországiak pedig a kínálkozó kontralehetőségekre vártak. Ebben a periódusban egyetlen helyzet volt, igaz, az hatalmas, azonban Lukács remek jobb oldali beadása utána a középén érkező Sallai a vendégek kapusába lőtt hat méterről.

Az írek a győzelmi kényszer ellenére rendkívül óvatosan futballoztak, egyáltalán nem

kezdeményeztek, ami meg is bosszulta magát a 37. percben: Kerkez balról középre ívelt, Varga a 16-os vonalán mellre vette a labdát, majd 18 méterről, állítgatás nélkül ballal a bal felső sarokba zúdította elemi erővel (2-1). A magyar csapat így egygólos előnnyel vonulhatott pihenőre.

Bár a folytatásban az írek érezhetően bátrabban kezdtek futballozni, ezt kihasználva mégis a magyar válogatott kezdte jobban a második félidőt. Sokkal több ígéretes akciója volt annak köszönhetően, hogy területek nyíltak meg, azonban az utolsó passzokba rendre hiba csúszott, így igazán nagy ziccer nem alakult ki. A rivális csak egyszer ijesztett rá a hazai szurkolókra, amikor a csereként beállt Idah szépen átemelte Dibuszt, csakhogy a találata lesről született. A magyar csapat a számára megnyugtató eredmény ellenére is egyértelműen uralta a találkozót, nemcsak a védekezésre összpontosított, hanem labda nélkül azonnal letámadta ellenfelét, labdával pedig lendületes támadásokat vezetett. Bár a hetvenedik perctől már egyre kevesebb hang-

súlyt fektetett a támadásokra a magyar gárda, ennek ellenére két labdaszerzés után két helyzetet dolgozott ki, de Varga próbálkozását blokkolták, míg Sallai éles szögből leadott lövését Kelleher védte.

A kihagyott lehetőségek megbosszulták magukat, mert a „semmiből” ismét egyenlítették a vendégek, akik így izgalmassá tették a hajrárt: a 80. percben Azaz remekül ugratta ki Parrottot, aki nyolc méterről átemelte a kapujából kifutó Dibuszt (2-2).

Az utolsó tíz percben sem adta fel a táma-

dásokat a magyar csapat, Szoboszlai lövését Kelleher védte, de a túloldalon Dibusznak kellett a meccs bravúráját bemutatnia Kenny közeli próbálkozásakor a 90. percben. Azonban ez sem volt elég a döntetlen megtartásához, mert a 96. percben jött a fekete leves: a sokadik ír beívelésnél Scales az írek számára jó helyre csúsztatott, Mocsit megelőzte Parrott, aki az ötösön belülről a bal alsó sarokba talpalta a labdát (2-3), megszerezve ezzel az írek számára a csoport második helyét és egyben a pótselejtezőt érő győztes gólt is.

Az ír Troy Parrott, miután gólt lőtt a Magyarország – Írország labdarúgó világbajnoki selejtező mérkőzésen a Puskás Arénában 2025. november 16-án

Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

Rossi: „Nehéz most a jövőre gondolni”

Marco Rossi szövetségi kapitány szerint rendkívül nehéz a jövő felé tekinteni a magyar labdarúgó-válogatott vasárnapi veresége után, amelyet az utolsó pillanatban kapott góllal szenvedett el a Puskás Arénában Írországtól.

A 3-2-es eredmény a csoport harmadik helyét és a sorozatban tizedik sikertelen világbajnoki kvalifikációt jelentette a nemzeti csapat számára.

„Nagyon nehéz jelen pillanatban... Nekem személyesen is nehéz most a jövőre gondolni. Óriási szomorúság ez, nem találok a szavakat. Nem azt érdemeltük, hogy ebből az összecsapásból vesztesen távozzunk, megint a hosszabbításban kaptunk gólt, ahogy Írországban is” – mondta az olasz szakember.

Rossi szerint a csapat mindent megtett a sikerért, a szünetben pedig 2-1-es vezetésnél arra kérte játékosait, hogy próbálják meg megszerezni a harmadik gólt. Helyzetekből nem volt hiány, ám a kihasználásuk ezúttal gyengének bizonyult.

Az MTI kérdésére a kapitány úgy fogalmazott: nehéz eldönteni, lelki, mentális vagy fizikai oka van-e annak, hogy a hat selejtezőből háromszor a hajrában, kétszer pedig a hosszabbításban úszott el pont vagy győzelem. Úgy véli, a csapat jó, „de nem fenomen”, és a szerencse sem állt melléjük.

„Nem ezt érdemelte sem a csapat, sem a szurkolók, sem az ország. Semmiért nem tudok szemrehányást tenni a játékosoknak. Most értékelni fogjuk a vezetőséggel, merre induljunk tovább, ezt a helyzetet tisztázni kell” – tette hozzá. A kapitány hangsúlyozta: nincs veszélyben a csapat egysége, hiszen korábban is volt már nehéz időszak, amelyből fel tudtak állni.

Marco Rossi szerint a játékban most sem volt probléma, jól ké-

A magyar válogatott szövetségi kapitánya, Marco Rossi sajtótájékoztatót tart, miután csapata 3-2-re ki-kapott Írországtól a Puskás Arénában játszott labdarúgó világbajnoki selejtező mérkőzésen 2025. november 16-án

Fotó: MTI/Hegedűs Róbert

szültek fel az írek fizikális futballjára és az elkerülhetetlen végjáték-beli beívelésekre. A triplázó ír csatárt, Troy Parrottot „a lopott gólok nagy mesterének” nevezte.

Az ír válogatott szövetségi kapitánya, Heimir Hallgrímsson elismerte, a magyarok jól játszottak, főleg az első félidőben, ám az ő csapata végig hitt a fordításban. Kiemelte Parrott formáját, aki három nap alatt öt gólt szerzett: kettőt Portugália, három Magyarországgal ellen.

Jegyzőkönyv

Európai vb-selejtező, F csoport, 6. (utolsó) forduló: Magyarország – Írország 2-3 (2-1).

Budapest, Puskás Aréna, 59.411 ezer néző, vezette: Espen Eskas (norvég).

Magyarország: Dibusz – Nego (90+3. Mocs), Orbán, Szalai A., Kerkez – Schäfer (63. Ötvös), Szoboszlai – Lukács (63. Styles), Tóth A. (76. Bolla), Sallai (90+3. Redzic) – Varga B.

Írország: Kelleher – O'Brien (46. Manning), Collins, O'Shea – Coleman (60. Ebosele), Cullen (80. Taylor), Molumby (60. Kenny), Scales – Ogbene (53. Idah), Azaz – Parrott.

Gólszerzők: Lukács (4.), Varga B. (37.), illetve Parrott (15., 80., 90+6., az elsőt 11-esből).

Sárga lap: Szalai A. (45+2.), Varga B. (90+4.), illetve Scales (68.), Cullen (78.), Ebosele (89.), Parrott (90+7.).

SZERKESZTI: NAGY-BODÓ SZILÁRD

Február végén jöhet az új csúcs-Samsung

Míg az Apple esetében már évek óta lehet tudni, hogy szeptemberben érkeznek az új iPhone-ok, addig a dél-koreai rivális, a Samsung háza táján nem ilyen egyértelmű a helyzet. Az S széria új készülékei ugyan mindig az év első felében kerültek piacra, de volt arra példa, hogy május elsején mutatták be őket, ahogyan arra is, hogy már januárban. Az utóbbi évek tapasztalata az, hogy fokozatosan közelebb kerül a bemutató az év elejéhez, azonban ez jövőre változhat.

Már hosszú ideje megy a találgatás, hogy mikor érkezik meg az iPhone 17 modellcsalád nagy riválisa, a Galaxy S26 széria. Az utóbbi időben több pletyka is szólt arról,

hogy márciusban mutathatja be a dél-koreai gyártó az új csúcsmobilját, azonban ennek az értesülésnek most ellentmond egy helyi lap, amely azt állítja, hogy tudja a bemutató pontos dátumát.

A koreai nyelvű forrás alapján a GSMArena számolt be arról, hogy a Samsung február 25-én tartja majd a Galaxy S26-modellcsalád bemutatóját az Egyesült Államokban, egészen pontosan San Franciscóban. Ha ez a napvilágra került információ valóban pontos, akkor az azt is jelenti, hogy a Samsung tol egyet a bemutató dátumán, ugyanis a Galaxy S25 modellcsalád 2025. január 22-én mutatkozott be.

A dél-koreai lap beszámolója sze-

rint a Samsung már elkezdte az unpacked esemény előkészítését. Ebben ugyan semmi meglepő nem lenne, február, március nincs már nagyon messze, így mindkét esetben ennek neki kellett volna már látni. Tehát, ha a pontos dátumot szkeptikusan is kell kezelni, arra mérget vehet bárki, hogy a színpalak mögött a Samsung nagyon is készül az új csúcsmobil bemutatására.

Ha marad a jelenlegi nevezési séma, akkor 2026-ban a Samsung a Galaxy S26-ról, a Galaxy S26+-ról, valamint a Galaxy S26 Ultráról ránthatja majd le a leplet, kérdés, hogy érzékel-e az év eleji bemutató során szupervékony Samsung, amivel a dél-koreai gyártó az iPhone Airnek

Samsung Galaxy S25 Ultra, a dél-koreai gyártó jelenlegi zászlóshajója Forrás: Samsung

állítana vetélytársat. A szupervékony Samsungról szintén hosszú ideje hallani, számos találgatás is volt azzal kapcsolatban, hogy mikor állhatnak elő vele, azonban kevés esély mutatkozik rá, hogy egyszerre mutassák be a Galaxy S26 modellcsaláddal, különös tekintettel az Ultra változatra. Nem kizárt, hogy a szupervékony készülék majd csak az év

második felében fog megjelenni, és az lesz az FE kiadása az S26 szériának, de ez pusztán spekuláció. Ami viszont nagyon is valószínűsíthető, hogy a Samsung következő zászlóshajó-kínálata egyes régiókban az Exynos 2600 processzort fogja használni, míg más piacokon a Galaxy Snapdragon 8 Elite Gen 5-öt kapják meg a mobilok.

Meggyűlik a mesterséges intelligencia baja a magyar nyelvvel

A magyar korántsem egyszerű nyelv, nem egy esetben látjuk, hogy még annak is gyakran meggyűlik a baja a szavak megértésével, helyes ragozásával és persze a helyesírással, akinek a magyar az anyanyelve. Nem csoda tehát, hogy más nemzetek képviselői számára szinte megtanulhatatlan a magyar, ezzel együtt sokan törekednek, és nagyon szép eredményeket érnek el, sőt nem egy olyan személlyel találkozni – különösen Erdélyben –, aki mondhatni tökéletesen megtanult magyarul, ez pedig kimondottan dicséretes. De nemcsak más nemzetek képviselőinek gyűlik meg a baja a magyar nyelvvel, hanem a mesterséges intelligenciának is.

Ezt bizonyítja az a kutatási eredmény is, amelyet a közelmúltban hozott nyilvánosságra a Marylandi Egyetem és a Microsoft. Ebben a szakemberek azt vizsgálták, hogy

mely nyelveket ért meg leginkább a mesterséges intelligencia. A tudósok arra jutottak, hogy a vizsgált 26 nyelv közül a lengyel volt a legérthetőbb az AI számára, vagyis leginkább ezen a nyelven érdemes utasításokat adni az algoritmusnak.

Ez több okból is kimondottan meglepő, egyrészt a lengyel sem egy kimondottan egyszerű nyelv, másrészt nem is beszélnek olyan sokan globális léptékben, harmadrészt az olyan szolgáltatások, mint például a ChatGPT, Gemini vagy Copilot mind angol nyelvű cégektől származnak. Az angol nyelv az érthetőségi rangsorban pedig csak a hatodik helyet foglalja el. De az is meglepő, hogy a szintén bőséges forrással rendelkező kínai nyelv esetében a mesterséges intelligenciák a negyedik legrosszabb módon teljesítettek, számolt be róla az EuroNews.

A kutatók a vizsgálat során a

ChatGPT-t, a Google Geminit, a Qwent, a Llamat és a DeepSeeket vették górcső alá. Arra voltak kíváncsiak, hogy ugyanarra a bemenetre a 26 nyelv melyikénél reagálnak a legjobban. A vizsgálat azt mutatta, hogy a lengyel nyelv eredményezte a legpontosabb, 88 százalékos feladatmegoldást. Hiába tartozik a lengyel is a legnehezebben megtanulható nyelvek közé, ez nem jelent problémát a mesterséges intelligenciának, tehát a lengyel nyelv elsajátítása csak az embereknek okozhat gondot. A kutatók a magyar nyelvet is vizsgálták, amely a 26 nyelv közül a 13. helyen végzett az érthetőség szempontjából, ami szintén nem számít egy rossz helyezésnek, ebből az eredményből pedig talán arra is lehet következtetni, hogy bizonyos mesterségesintelligencia-parancsok jobban érthetők az algoritmus számára magyarul, mint kínaiul.

Mesterséges intelligencia, illusztráció

Forrás: Public Domain Pictures

Újabb Google-szolgáltatásba érkeznek reklámok

Úgy tűnik, a Google AI-szolgáltatásai sem maradnak sokáig hirdetésmentesek – a cég ugyanis már készül arra, hogy az eddig érintetlen szolgáltatásokba is elhozza a reklámokat, számolt be a HVG.

A vállalatnak két AI-szolgáltatása van, legalábbis egyelőre, a Google keresőn belül, az egyik az AI-alapú áttekintés, a másik az AI-mód. Előbbi a találati oldal tetején megjelenő rövid, szöveges összefoglaló, utóbbi pedig egy olyan funkció, amely már inkább hasonlít a ChatGPT-re. Ez egy személyre szabott élményt kínál, és a jövőben ebbe fogja beépíteni a Google a Gmailt és a Drive-ot is.

A Bleeping Computer arról számolt be, hogy egy podcastbeszélgetés során Robby Stein, a Google keresés-termékért felelős alelnöke arról beszélt, hogy a vállalat hirdetésekkel foglalkozó üzletága jelentősen fog fejlődni abban az új helyzetben, amit a mesterséges intelligencia generált. Az alelnök elmondása szerint ez a felhasználói élmény változását is jelenti. Szavai szerint a felhasználók képet készíthetnek a cipőjükről, és megkérhetik az eszközt, hogy mutasson még hasonlókat. Esetleg néhány mondatban lesz lehetőség érdeklődni egy étteremről, kitérve az allergiát okozó összetevőkre is. Ezen új funkciónak köszönhetően Stein szerint a hirdetések terén is még hasznosabb lehet a felhasználók számára a Google. Kiemelte, hogy például AI-módban már kísérleteznek is a különféle hirdetések megjelenítésével.

Szintén a Bleeping Computer ír arról, hogy úgy tűnik, hogy a Google azt szeretné, hogy az AI-módot személyes kérdésekhez használja a felhasználó, és ezek alapján jelenítené meg a rendszer a személyre szabott hirdetéseket. Az viszont egyelőre nem ismert, hogy a gyakorlatban hogyan nézhetnek majd ki az újfajta hirdetések. Az viszont gyanítható, hogy meg fogja találni a Google annak a módját, hogy eláraszsa ezt a szolgáltatást is reklámokkal, most már csak abban lehet bízni, hogy nem a YouTube példáját fogják alapul venni, ahol prémium előfizetés nélkül lényegében élvezhetetlen a tartalmak fogyasztása. Az pedig egy másik kérdés, hogy mennyibe fog kerülni a hirdetők számára, hogy itt is megjelenjen a reklámjuk, illetve hogyan kell majd a jövőben célozni a hirdetéseket. Utóbbi kérdésekre viszont az új hirdetések megjelenése után gyorsan választ fognak kapni, az pedig senki számára ne legyen kérdés: a vállalatok élni fognak ezzel a lehetőséggel is.

Google Ads, illusztráció Forrás: Google

Tizenöt év húrokon

Sófalvi Szidónia

A marosvásárhelyi Deus Providebit Tanulmányi Ház díszterme november 7-én délután már jóval az előadás megkezdése előtt benépesült. A közönség soraiban több generáció ült egymás mellett: családok, egykori és jelenlegi zenekari tagok, más zenekarok és érdeklődők készültek az ünnepi estére. A színpadon sorakozó citerák jelezték a közelgő műsort, a terem pedig elcsendesedett, amikor megszólalt a Fagyöngy vezetője, Fazakas Ildikó.

Tizenöt év hagyományörzés

A Fagyöngy citerazenekar 2010-ben alakult. Az elmúlt másfél évtizedben két Arany-páva díjat, egy Aranypáva nagydíjat és két lemezt szereztek; ezek nemcsak szakmai elismerések, hanem a kitartás és a hitelesség bizonyítékai.

A jubileumi est egyszerre idézte fel a múltat, és jelezte az irányt, amerre tovább szeretnének haladni. A régi dallamok ma is frissen szóltak, talán még gazdagabban, mert régi és új tagok együtt játszottak.

A zenekarvezető gondolatai

Az előadás után *Fazakas Ildikó*val beszélgettem arról, hogy mit jelent számára ez a tizenöt év. Elmondta, hogy régóta vonzotta a citera világa, és miután megtanulta, szeretne volna elérhetővé tenni az oktatást is. A kezdet azonban nem volt egyszerű, hiszen hosszabb ideig nem találtak citerást, aki vállalta volna az oktatást.

Férje, aki néptáncos is, volt kollégáját ajánlotta, *Bőr-Hunyadi Gyulát*, aki a Maros Művészegyüttes egyik műsorában citerán is játszott. Az első tábor Erdőcsinádon tartották, ahol felelevenítette régi ismereteit, készült az oktatásra, majd a kezdők tanulták tőle a hangszer alapjait. Néhány hónap alatt egy ötfős csapat jött létre, amely idővel nagyobb közösséggé nőtte ki magát, több generációt is megszólítva.

– Régen kuriózumnak számított a citerázás, legalábbis Erdélyben – mondta. Úgy látja, talán éppen ezért keltette fel sokak érdeklődését: a népdalokhoz szorosan kötődő hangzás mindig különleges élményt adott.

Kiemelte, hogy a közös muzsikálás nem csupán technikai fejlődést jelent, hanem közösséget formál: a fiatalok olyan értékeket tanulnak, amelyek messze túlmutatnak a próbaterem falain.

– *Mi tartott össze? A zene szeretete, hiszen nélküle nem lennénk itt. Az elmúlt 15 év rengeteg örömet adott, és ugyanennyi munkát* – tette hozzá Ildikó. Felelevenítette, milyen hosszú út vezetett odáig, hogy ma már profi hangszereket használhatnak, és rendszeresen fellépésekre járnak. A citerázás révén olyan barátokra tettek szert, akiket máshogy talán soha nem ismertek volna meg. Bár mindez örömet ad, sok időt vett el a családtól is.

– *A citerázás reneszánszát éli napjainkban* – állítja Ildikó. Meggyőződése, hogy Erdélyben is van jövője a hangszernek. Mint mondta, hamarosan új csoportban indul citeraoktatás

Marosvásárhelyen az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány szervezésében.

Fiatalok a jelenben

A zenekar fiatalabb tagjait kérdeztem, pontosabban *Antóniát* és nővérét, *Noémit*, akik tíz éve tagok, valamint *Pétert*, aki három éve jár citerázni.

Antónia elmesélte, hogy nyolcéves korában a lakhelyén működött egy citeracsoport, amely fiatalokat próbált bevonni. Nővérevel együtt kezdett járni az alkalmakra, és akkor szeretete meg a hangszer.

Noémi számára ez a közösség egy nagy család: minden találkozáskor úgy érzi, mintha hazatérne. Külön öröm volt számára, hogy a jubileumi esten külföldi csoportokkal is megismerkedhettek, ami még inkább kitágította ezt a „családérzetet”. Úgy látja, ez egy biztonságos, támogató közeg, ahol a zene mellett sok emberi értéket is kapnak.

Péter szerint a citera iránt egyre több fiatal érdeklődik. Úgy látja, sokakat vonzanak a modern és a népzene találkozásából születő dalok, amelyek közelebb hozzák a hangszer a mai közönséghez.

A koncert hangulata

A délután során a Fagyöngy régi és új tagjai, valamint erdélyi és anyaországi csoportok

léptek színpadra, bemutatva a citerán játszott zene sokszínűségét. Citerán három zenei világot hallhattunk: autentikus népzene, a nóták és műdalok világát, a legvégén pedig könnyűzenét. A különböző stílusokat megszólaltató együttesek játéka természetes ívvel kapcsolódott egymáshoz, mintha egyetlen közös történet fejezetei lettek volna.

A fellépő csoportok között ott volt a Székelyszentmihályi Citeraegyüttes, Tar Csilla Eszter (Balmazújváros), a Vadvirág Népdalkör (Mezőtúr), a Kadarcs Népzenei Együttes (Balmazújváros), a Vadrózsa Citera (Ósi) és a Szivárvány Citerazenekar (Mezőtúr).

A közönség figyelme végig élénk maradt; sokan dúdoltak vagy finoman együtt mozogtak a zenével. A műsorszámok között erősödött az a sajátos közösségi hangulat, amely csak élő eseményeken alakul ki. A végén hosszú, lelkes taps köszöntötte az előadókat.

A Fagyöngy citerazenekar jubileumi estje többről szólt, mint egy évfordulóról. Egyértelművé tette, hogy a hagyomány akkor marad életben, ha közösségek épülnek köré, és ha a generációk között természetes átadás jön létre. A tizenöt év története így nemcsak zenei út, hanem egy közösség fejlődése is, ahol az emberi kapcsolatok és az együtt muzsikálás öröme legalább olyan fontos, mint maga a hangzás.

A DHC-dolgozat

Kuszálík Péter

A címben szereplő betűszó értelme: doctor honoris causa = tiszteletbeli doktor. Mondják még díszdoktornak is, de arról a díszpinty jut az emberfia eszébe, az pedig a ’jómadár’-ral egyenlő (lásd pl. Elena C. esetét, aki négy elemivel lett ’akadémikus’). A DHC titlust egyetem és akadémia osztogatják olyan hírességeknek, akiket pontos koreográfia alapján celebrált ceremónia keretében ünnepelnek. A közönséges halandókat nem fenyegeti efféle veszély, s ez igen dicséretes dolog.

A múlt heti szövegemben állt ez a mondat: „K. L. (Krasznahorkai László) azzal nyerte meg a Bolyai egyetemi csatát, hogy az előadását papírról olvasta.” Történt mindez 2019. márc. 26-án, a tiszteletbeli doktorrá avatásán. Az elején elmondta: örvendene annak, ha az írókat nem számárvezetős kérdésekkel háborgatná, hanem hagynák szabadon beszélni. (Az alábbi pár sort kezdő riporterek figyelmébe ajánlom.) Egy alkalommal Berlinben arról faggatták: milyen könyvek voltak nagy hatással rá. „Százszor elhangzik ez a kérdés, mikor egy újságírónak semmi sem jut az eszébe, vagy hogy elleplezze a tényt,

hogy a kérdezett művésztől nem olvasott semmit, és elébe megy a dolognak, és elkezd gyilkosan üres bulvárkérdésekkel megszorozni őt; amilyen például: hogyan lett önből író, írt-e verseket kamaszkorában, miként próbálták a szülei megakadályozni, hogy író legyen, vagy épp az: mik a kedvenc könyvei. Általában nem lepődöm meg az efféle kérdésen, hogy ugyanis, hogy lehet valaki ilyen *ostoba*, hanem levernek ezek a kérdések, megsemmisítenek, s mindig elhatározom egy-egy ilyen eset után, hogy soha többé nem állok szóba újságírókkal, hiszen annyira hiábavalónak mutatják mindazt, amit egy művész épít vagy építeni igyekszik...”

[Nem ildomos egy író DHC-beszédét kritizálni, ezért hozzá sem fogok; csak jelzem: az „ostoba” szó kapcsán gondoltam arra, hogy szelíden megdorgálom az ünnepeltet, de aztán eszembe jutott egy megtörtént eset. Történt Flekkenfalván (még 2001 előtt), amikor – az *Igaz Szó* ’irodalomszervező’ hagyományait követve – a *Látó* folyóirat akkori főszerkesztője neves írókat hívott meg és mutatott be a Kultúrpafta közönségének. Izgalomdús várakozás lett úrrá a városi polgárok kulturáltabb hányadán, ugyanis Esterházy Péter

(E. P.) érkezését harangozta be a szerkesztőség. Akkoriban alapítványi titkárként dolgoztam a lapnál, s úgy adódott, hogy éppen én álltam a megcsörrenő telefon mellett. A Flekkenfalvi Rádió riportere kérdezte: mit kell tudni a mesterről, mert neki kell interjút készítenie Magyarország legnagyobb kortárs írójával. Egy pillanat, mondtam, és átadtam a kagylót az egyik szerkesztőnek, mert én kicsi fiú voltam ahhoz, hogy tanácsot adjak a Rádió riportérének. Ő volt életem első, falvédőről leszállt (= ostoba) riportere. Különben E. P. többek között attól lett nagyhírű, hogy elkészített egy „objektet”. Nem installáció, nem performansz és nem ’Királyi Nonpluszutra à la Mark Twain’, hanem „objekt”. E. P. így mutatta be a művet: „Ottlik Géza hetvenedik születésnapjára, ezerkilencszáznyolcvanegy december tizedikétől nyolcvankettő március tizenötödikéig, kb. 250 óra alatt, egy 57x77-es rajzlapra lemásoltam az *Iskola* a *határon*-t. Így keletkezett ez a kép. E. P.” (*Irodalmi Jelen*, 2010. aug. 26.) Nota bene: az árkusnak csak az egyik oldalára írt, s amikor a lap aljára ért, visszatért az oldal tetejére és ott folytatta; majd megint és ismét. Elolvasni nem lehetett, de akkor mi

volt a célja? Vélhetően a pusztá polgárhökkenítés (= ’epatírozta a burzsoát’), mert más – épeszű – magyarázatot nem találtam az akcióra. A középkorban használatos módszer (= codex rescriptus) nem volt céltalan, ám azt csak kényszerhelyzetben használták: a teleírt pergaménról (= preparált báránybőr) eltávolították a korábbi írást, és új szöveget írtak rá. Az iskolai táblára krétával írt szöveget is letörlik, mielőtt újat írnak helyette, de ennek a módszernek is ’megvan a miértje’.]

K. L. így folytatta a megtorpedózott interjú esetét: „az újságírónak kitérő választ adtam, és elsiettem a helyszínről”. Később mégis összeállította a listát, majd begyűjtötte a lajstromban szereplő könyveket (lehetőleg eredeti nyelven), és egy asztalossal gyönyörű szekrényt csináltatott a kollekciónak. Majd leírását adta a polcon sorakozó könyveknek: ennyi épp szükséges és elégséges volt a DHC-dolgozathoz. A listán nem 100, hanem 117 számot tétel szerepelt (egy-egy tételben viszont három-négy kedvenc kötet is); a felolvasás során megállt néhány szerzőnél, és pár mondatos megjegyzést fűzött a szóban forgó kötet(ek)hez. (A fölolvadás arra csábította a hallgatót, hogy az író listáját a magáéhoz hasonlítsa, bólogasson, ha ismerős címet hallott, és hüm-

mögjön, ha vaj egy olvashatatlanak ismert szerző nevét hallotta. A stratégia meghozta a várt eredményt: mindenki azonnal a szívébe zárta K. L.-t.)

Két esztendőre ellátta munkával, ha sorra venném ’a K. L.-lista’ darbjait és mindegyikről megemlékeznék: közhelyekkel tűzdelt rövid ismertetőkb. (Nyugi, csak vicceltem.) Samuel Beckett-nél (1906–1989) nyílt ki a lexikon, legyen hát ő az első. Magánügy, de nem mellékes adalék: 1933–35 között pszichoterápiás kezelést kapott. Írországb. született, 1937-ben Párizsban lelt új hazára, a könyvei nagyobb részét franciául írta. Volt olyan kézírata, amelyet negyvennél több kiadó utasított el (khm). A Guinness Rekordok Könyvébe is bekerült a *Lélegzet* című, pár másodpercig tartó színpadi alkotása, amelyben a színész meg sem jelenik. „Marcel Proustról írt tanulmánya a szakirodalomban máig kiemelkedőnek számító filozófiai értelmezés, bár Proust műveiről alig beszél.” (Manapság megbukik az a bölcsészhallgató, aki ilyen trükkkel próbálkozik.) 1969-ben Nobel-díjat kapott; az indoklás: „művéért, mely a regény- és drámairodalomban új formákat honosított meg, és az ember nyomorúságán keresztül annak felemelkedését kívánja szolgálni”. (hu.wikipedia.org)

Moszkva kész megvitatni Washingtonnal a budapesti találkozó előkészítésének folytatását

Oroszország továbbra is kész megvitatni az Egyesült Államokkal a budapesti csúcstalálkozó előkészítésének folytatását – jelentette ki Szergej Lavrov orosz külügyminiszter kedden Moszkvában, orosz újságíróknak nyilatkozva.

Azt mondta, Oroszország továbbra is elkötelezett a Vlagyimir Putyin orosz és a Donald Trump amerikai elnök közötti megállapodások mellett, és Washington kezdeményezésére várt a budapesti csúcsot előkészítő találkozó helyszínével és időpontjával kapcsolatban, ez azonban nem érkezett meg. Hozzátette, a közte és a Marco Rubio amerikai külügyminiszter közötti telefonbeszélgetés után találkozót terveztek a két ország diplomatái, katonái és hírszerzői között, „az amerikaiak részéről további lépés nem történt”. Kifejezte az orosz fél készségét arra, hogy megvitassa az Egyesült Államokkal a Putyin–Trump-találkozó előkészítésének folytatását, „ha az amerikai kollégák újra előterjesztik javaslatukat”. Budapest Lavrov szerint továbbra is a legkedvezőbb találkozóhely Oroszország számára, „annál is inkább, mert Donald Trump az Orbán Viktorral való találkozásán megerősítette, hogy Budapest Washington számára is a legkedvezőbb helyszín”. Az orosz diplomácia vezetője azt mondta, hogy a Financial Times című lap ide vonatkozó cikkében sok hazugság szerepelt a budapesti csúcstalálkozó lemondásának okairól, beleértve az események sorrendjét is. Mint mondta, az FT által emlegetett memorandum, az úgynevezett non-paper egy nem hivatalos vázlat volt, amelyet nem Putyin és Trump telefonbeszélgetése után,

hanem néhány nappal azelőtt kapott meg az amerikai fél. Lavrov szerint a cél az amerikaiak emlékeztetése volt arra, hogy miről beszélt a két vezető Anchorage-ben. Lavrov szerint Alaszkában, ha nem is állapodtak meg „minden pontosvesszőről”, de egyetértésre jutottak a felek. A tárcavezető azt mondta, nem felelnek meg a valóságnak az amerikai elnök arra vonatkozó kijelentései, hogy Oroszország újrakezdte a tömegpusztító fegyverek tesztelését.

„Szeretném tisztázni, hogy az elnök (Vlagyimir Putyin) utasítása nem nukleáris kísérletek elvégzésére szolgált, és nem is a rájuk való felkészülésről. A külügyminisztériumnak és más minisztériumainknak, a hadseregnek és a titkosszolgálatoknak azt a feladatot adta, hogy elemezzék a helyzetet, és jussanak arról közös álláspontra, hogy ez a helyzet mennyire indokolja a nukleáris kísérletek újraindítása kérdésének megvizsgálását.”

Kifejezte Moszkva készségét arra, hogy megvitassa Washington aggályait. Ugyanakkor hangot adott Oroszország egyes egyesült államokbeli tisztviselők nyilatkozataival kapcsolatos aggodalmának, miszerint az ilyen típusú amerikai fegyverek tesztelése geopolitikai célokat szolgálna, ami jelentős eltérés a nukleáris háború elfogadhatatlanságának koncepciójától.

„Még mindig nem kaptunk magyarázatot amerikai kollégáinktól arra vonatkozóan, hogy Trump elnök pontosan mire gondolt: nukleáris kísérletekre, hordozók tesztelésére vagy az úgynevezett szubkritikus kísérletekre, amelyek nem járnak nukleáris reakcióval és amelyek a nukleáris kísérletek átfogó tilalmáról szóló szerződés szerint megengedettek – erre még

nincs válasz” – hangoztatta, majd arra szólított fel, hogy ne kössék össze az orosz–amerikai csúcstalálkozó kérdését a nukleáris kísérletekről utóbb megkezdődött vitával.

A miniszter a „nácitlanítást” az ukrajnai konfliktus befejezésének feltételül nevezte meg. Úgy vélekedett, hogy a nácizmussal össze-csengő militarizmus újjáéledése figyelhető meg a mai Németországban. A végleges rendezés paramétereinek megvitatásakor a Nyugatnak fel kell ismernie annak a forgatókönyvnek a reménytelenségét, hogy a harcok beszüntetését kell követelni Ukrajna újrafelfegyverzése érdekében.

„Úgy kell cselekedni, ahogy Trump elnök javasolta annak idején Alaszkában, amikor azt mondta, hogy a fegyverszünet nem old meg semmit, a konfliktust a tartós rendezés elveinek alapján kell lezárni” – nyilatkozta, ugyanakkor elismerte, hogy „nem eredménytelenek” Európa kísérletei arra, hogy az Egyesült Államokat a tartós rendezés helyett a fegyverszünet szükségességére beszéljék rá Ukrajnában.

A venezuelai helyzetre kitérve Lavrov elmondta, hogy Caracas nem kért katonai segítséget Moszkvától az Egyesült Államok latin-amerikai partoknál végzett tevékenysége miatt. Együttal elfogadhatatlannak nevezte azokat a lépéseket, amelyeket az Egyesült Államok a kábítószerekereskedelem elleni küzdelem ürügyén tesz. A külügyminiszter kijelentette: Oroszország készen áll arra, hogy maradéktalanul eleget tegyen a Venezuelával kötött stratégiai partnerségi szerződésből fakadó kötelezettségeinek, amely jelenleg a ratifikáció utolsó szakaszában van. (MTI)

Szegények világnapja Nélkülözőkkel ebédelt a pápa

Ezerháromszázan vettek részt XIV. Leó pápával a vatikáni audienciateremben rendezett ebéden a szegények világnapján vasárnap, amelyen az egyházfő hangsúlyozta, hogy világunkat nemcsak anyagi, hanem lelki, erkölcsi szegénység is uralja.

XIV. Leó az audienciateremben sorakozó asztalok egyikénél foglalt helyet. Társai hajléktalanok és szegények voltak. Az első fogás zöldséges lasagne volt, utána rántott hús került az asztalra zöldséggöröccel, babà nápolyi édesség és gyümölcs. Az asztaloknál egy csoport ukrajnai menekült is pincérkedett. A résztvevők külön ételmisszert is kaptak. Nem mindenki fért be a pápával közös ebédre: mintegy hatezren vettek részt a Szent Péter-bazilikában délelőtt bemutatott misén, további több mint húszezren a Szent Péter téren maradtak, és kivetítőn követték a szertartást, nehéz sorsú olaszok és külföldiek, valamint az őket támogató szervezetek tagjai.

XIV. Leó a misén mondott beszédében hangoztatta, hogy korunkat a szegénység „rég és új fajtái” sebzik. Az első helyen említette az anyagi nélkülözést, megjegyezve, hogy a lelki és erkölcsi szegénység ugyanolyan terhet képvisel, mindenekelőtt a fiatal generációk számára.

„Minden szegénység közös drámai nevezője a magány. Arra szólít bennünket, hogy a szegénységet teljességében lássuk meg, vagyis a leg-sürgősebb igények ellátása mellett a figyelem kultúráját fejlesszük, a magány falainak megtörésével” – mondta a pápa. Úgy vélte, a másik iránti figyelemnek jelen kell lennie ott, ahol élünk, családjunkban, az oktatásban, a munkahelyeken, közösségekben és a digitális térben is.

A pápa kiemelte, hogy a világ különböző részein zajló háborúk a mások nehézségei, szenvedései iránti tehetetlenségre mutatnak rá.

„A tehetetlenség globalizációja hazugságból ered, abból a meggyőződésből, hogy a történelem mindig is így haladt, és nem változhat meg. Az evangélium viszont azt tanítja, hogy az Úr éppen a történelem felfordulásaiban érkezik megmenteni minket. És nekünk, keresztény közösségeknek ott kell lennünk a szegények között” – fejtette ki.

A pápa a társadalom, a politika, a nemzetek felelőseit arra kérte, hallják meg a szegények kiáltását, amelyet a „jólét és a fejlődés mítosza fojt el sokszor, (...) sokakat sorsukra hagyva”.

A szegények egyházi világnapját Ferenc pápa kilenc évvel ezelőtt vezette be. Az argentin pápa számos szolgálatot biztosított a rászorulóknak a Vatikán területén: két új menhelyet nyitott, engedélyezte, hogy az éjszakát a Vatikán környéki utcákban tölthessék, hálószakokat biztosítva, valamint a Szent Péter tér oszlopsora közelében zuhanyzókat, mosodát és orvosi rendelőt nyitott. A szegényeket oltalmazó Szent Mártonról elnevezett rendelő két új szobáját XIV. Leó pápa pénteken nyitotta meg. A rendelőt a legfejlettebb röntgenberendezéssel szerelték fel. Százhusz önkéntes orvos, ápoló és egészségügyi szakember havonta több mint kétezer személyt tud segíteni teljesen ingyenes szolgáltatással. 2016 óta közel tízezer hajléktalant vagy anyagi problémákkal küzdő személyt láttak el 139 országból. Több mint 140 ezer doboz gyógyszert írtak fel – közölte az adatokat a pápai Alamizsnahivatal. (MTI)

Felháborodást váltott ki Lengyelországban második világháborús áldozatok tárgyainak tervezett árverése

Radoslaw Sikorski lengyel külügyminiszter vasárnap közölte, hogy a német Felzmann aukciós ház törölte honlapjáról a második világháború során elkövetett német büntettek áldozatainak maradványait, árverésre bocsátandó emléktárgyak listáját, amely miatt korábban a lengyel politikusok tiltakoztak.

Vasárnap több lengyel politikus tiltakozott az ellen, hogy a németországi Neuss városában hétfőn kezdődő árverésen egy magángyűjtemény tárgyait adják volna el. Rafal Leskiewicz, a lengyel elnök szóvivője vasárnap délelőtt az X-en azt írta:

Karol Nawrocki „elvárja a lengyel kormánytól, hogy az visszakövetelje és végső soron meg is vásárolja a német bűncselekmények lengyel földön elkövetett áldozatainakhoz kapcsolódó összes emléktárgyat”, a felvásárlás költségét pedig „hozzájárja a (Németországnak a háborús károkkért kiállítandó) teljes jóvátételi számlához”. Németország „kirobbantotta a második világháborút, Lengyelország pedig annak első áldozata volt” – áll Leskiewicz bejegyzésében. A szóvivő megerősítette: a lengyel elnök „következetesen fogja követelni a német háborús jóvátételt”.

Az előző varsói kormány idején

készült jelentésben 6200 milliárd zlotyra (7440 milliárd lej) becsülték a Németország által a háború során elkövetett károk összegét. Jóvátételi igényei kapcsán Varsó 2022 őszén küldött diplomáciai jegyzéket Berlinnek, amely azonban visszautasította a jóvátételi tárgyalások felújítására vonatkozó lengyel kérést.

A hétfői árverés ügyében Marcin Przydacz, az elnök külügyi államtitkára a Polsat News lengyel kereskedelmi hírtelevízióban kijelentette: várja a lengyel diplomácia „sürgős reagálását”.

Vasárnap délután Maciej Wewiór, a varsói külügyminisztérium szóvivője az X-en azt írta: Varsó az árverés felfüggesztését, sőt „teljes visszavonását” követeli. A második világháború során elkövetett büntettekhez kapcsolódó tárgyakat „soha nem lenne szabad kereskedelmi forgalomba bocsátani” – húzta alá a szóvivő.

Az ilyen tárgyak gyűjtői „vissza

kellene, hogy adják őket azoknak az intézményeknek és emlékhelyeknek, ahol betölthetik valódi szerepüket – tanúságot adnak a korabeli történe-sekről, és dokumentálják őket a jövő nemzedékek számára” – írta Wewiór.

Radoslaw Sikorski később az X-en közölte: az ügyről német hivatali kollégájával, Johann Wadephullal beszélt. „Egyetértettünk, hogy az ilyen botrányt el kell kerülni” – fogalmazott Sikorski. Ezt követően Sikorski újabb bejegyzésben azt írta: Lengyelország berlini nagykövete arról tájékoztatta őt, hogy „az összes emléktárgy már eltűnt a botránykeltő árverés honlapjáról”. Az árverés ellen a Nemzetközi Auschwitz-bizottság is tiltakozott.

A lengyel sajtó az árverés katalógusára hivatkozva megírta: a tárgyak listáján 623 tétel szerepel, köztük az auschwitzi náci német haláltábor egyik legelső, feltehetőleg lengyel foglyának levele, amelynek címette Krakkóban élt. Szerepelt a listán a dachau koncentrációs táborból származó, egy fogoly kényszersterilizálásáról szóló orvosi diagnózis is, egy Dávid-csillag a buchenwaldi táborból, valamint egy antiszemita propagandaposter is. (MTI)

Tárgyak az Auschwitz-Birkenau Emlékmúzeumban – Illusztráció

Fotó: Vajda-Réti Ferenc

Kibővült a Vonzó Románia platform

Új nyelvek és turisztikai látványosságok

Négy nyelvre és 450 új turisztikai látványossággal bővült a România Atractivă (Vonzó Románia) nevű nemzeti kulturális turisztikai program platformja. Ezáltal több mint 2000 multimédiás anyag áll az érdeklődők rendelkezésére.

Fotó: România Atractivă

450 új turisztikai látványossággal bővült a Vonzó Románia platformja, ami így már 12 tematikus útvonalra csoportosítva több mint 700 nevezetességet mutat be. Az oldal mostantól nemcsak románul és angolul, hanem magyarul, franciául, németül, illetve roma nyelven is elérhető. Emellett az érdeklődők további nevezetességek felvételét is javasolhatják a platformra – ehhez mindössze egy formanyomtatvány kitöltésére van szükség, ami megtalálható a Vonzó Románia telefonos applikációban, illetve a honlapon a következő linken: <https://romania-attractiva.ro/ro/propune-obiectiv-suplimentar#> (sz. v.)

Pályázat

Élő népművészet

A Hagyományok Háza és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége idén is meghirdette országos pályázatát, amire külföldről is várnak jelentkezőket. A XVIII. Élő népművészet országos pályázat célja, hogy bemutatkozási lehetőséget nyújtson a legszínvonalasabb kortárs népi kézműves alkotások számára, amelyek a népművészet értékeit a XXI. századi életformához kapcsolják. Az ötévente megrendezett kiállítássorozat a Kárpát-medence legjelentősebb népművészeti seregszemléje.

Az egyedi tárlaton való részvételre az egész Kárpát-medencéből fogadják a pályaműveket, az alkotások a legközelebbi regionális központokban adhatók le, ahol a formai követelményeknek megfelelő pályázatokat szakmai zsűri értékeli. A legkiemelkedőbb munkákat először a regionális kiállításokon mutatják be, majd a legjobbnak ítélt tárgyakból nyílik meg az országos kiállítás a Néprajzi Múzeumban 2026. október 1-jén. A gyűjtemény 2027 márciusáig várja majd a látogatókat. Minden szakágban a kimagasló teljesítményt nyújtó alkotók megkapják a Gránátalma díjat, amely rangos elismerésnek számít, és pénzjutalommal is jár.

A kiállítás idei tematikája a közösségi alkotásra és az együttműködésre helyezi a hangsúlyt. Olyan egyedi, illetve funkcionálisan összetartozó tárgye gyűttesekkel is lehet jelentkezni, amelyek több alkotó közös műveiből állnak. A szervezők célja, hogy a pályázat to-

vább erősítse a népi kézműves kultúra jelenlétét a kortárs tárgyalakásban, és hozzájárul a hagyományos értékek megőrzéséhez és továbbadásához. A pályázat nyitott minden olyan alkotó számára, amely a népi kézművesség alábbi ágaiban tevékenykedik: történeti és paraszti hímzés, csipke, képfestő, viselet, szőttes, nemez, lábbelikészítés, népi ékszer, faművesség, csont- és szarufaragás, bútorkészítés, bútorfestés, kovácsmesterség, késes mesterség, fazekasság, kályhásság, bőrművesség, szalma-, csuhé-, gyékény-, káka- és vesszőfonás, mézeskalács, hímes tojás, gyermekjáték készítése. Az idei pályázat iránt nagy érdeklődés mutatkozik: eddig jelentős számú alkotó nyújtotta be pályázati anyagát, s továbbiakat is várnak. Külföldről a legtöbb beadvány Erdélyből érkezett.

A kiállítássorozat története 1973-ra nyúlik vissza, amikor a Népművelési Intézet, valamint or-

szágos és helyi szervezetek Borbély Jolán kezdeményezésére Nyíregyházán meghirdették az első országos népművészeti pályázatot. A kezdeti célkitűzés a népi díszítőművészet hagyományainak ápolása, alkalmazása és továbbfejlesztése volt. A pályázat lehetőséget biztosított a szövetkezeti rendszeren kívüli alkotók számára is, akik így a hivatalos megmértetésen mutathatták be munkáikat. A korabeli koncepció lényege az volt, hogy a hagyományos tárgykultúra elemeinek újraelértelmezésével ösztönözzék olyan használati tárgyak megalkotását, amelyek kortárs környezetben is használhatók maradnak. A beadás határideje: 2025. december 1. További információk és jelentkezés: a <https://onk.hagyomanyokhaza.hu> <https://hagyomanyokhaza.hu/hu/program/xviii-elo-nepmuveszet-regios-esemenyei> elérhetőségeken. A tárgyakat Erdélyben az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány regionális irodái is fogadják. További információk: +40 756 721 465, laszlo.eszter@ehh.ro

A regionális kiállítás helyszíne az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány kolozsvári székháza (Fötér u. 29 szám), megnyitó 2026. március 21-e. (közlemény)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)- 0265/210-110
- Sürgősség szolgálat: - gyermekeknek - 0265/210-177
- Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330
- Prefektúra - 0265/266-801
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907
- Gyulafehérvári Caritas, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110
- Procardia Egészségügyi Központ - Orvosi rendelők: M. Eminescu u. 3. sz.: - 0265/210-087

- Fizioterápia: Arany János u. 46. sz.: - 0730-545-646
- Optika-Optofarm - 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Dora Optics - 0733-553-976 - 0733-553-976 - 0365/400-401 - 0365/400-404
- DIGI - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-500-929 - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv: - hideg víz-csatorna - 0265/215-702 - közönségszolgálat - 0265/208-888 - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888

- Fogyasztóvédelmi hivatal - 021-9551
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865
- koporsók, kellékek, - 0745-606-215
- koszorúk - 0745-606-269
- halottszállítás - 0758-047-604

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268-854-es telefonon.

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (68858)

OPTIKAI TECHNIKUSI MUNKAKÖRBE keresünk frissen érettségizett munkatársat betanításra. Érdeklődni a következő telefonszámon: 0723-244-200. (sz.)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

KÜLÖNFÉLÉK

VÁLLALUNK szigetelést, járólapterakást, festést, padlócsompelelerakást, tetőjavítást, teraszkeszítést. Tel. 0743-775-283, 0755-834-736. (26989)

SZOBAFESTÉST, fürdőszoba felújítását vállalom. Tel. 0770-465-189. (27031)

TAKARÍTÁST vállalom. Tel. 0770-224-603. (27031)

SZAKEMBER vállal: tetőkészítést, kisebb javításokat saját anyagból is, bádógosmunkát, vakolást, meszelést, kerítéskészítést (vasból is hegesztünk), balkonszigetelést, törmelékelhordást, kertek takarítását, garázstető-készítést, -javítást, azonnal. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0734-016-805, 0769-638-152, István. (sz.)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalom. Tel. 0741-699-761. (27042)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, dédmama, rokon, HORVÁTH SZIDÓNIA a Prodcomplex volt dolgozója 2025. november 15-én, életének 88. évében, hosszú szenvedés után csendesen megpihent. Temetése 2025. november 18-án, kedden 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (27036-I)

Megrendülten tudatjuk, hogy a megértő testvér, szerető édesanya és nagymama, rokon és jó barát, KOVÁCS KATALIN a csíkszeredai Művészeti Líceum nyugalmazott zongoratanára, súlyos szenvedés után, 76 éves korában folyó hó 14-én elhunyt. Szívünkben örökre velünk marad. Gyászoló szerettei. (27034-I)

Fájó szívvel búcsúzunk KISS ANTALTÓL, aki életének 93. évében elhunyt. Utolsó útjára 2025. november 19-én, szerdán 14 órakor kísérvük a marosvásárhelyi református temetőben. Nyugalma legyen csendes! Emlékét őrzi két lánya, veje és két unokája. (27040-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett, jó édesanya, nagymama, dédnagymama, GÖBBEL ILONA 2025. november 16-án, 87 évesen megpihent. Drága halottunk temetése 2025. november 19-én 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (p-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Szomorúan búcsúzom hűséges barátnőmtől, HORVÁTH SZIDÓNIÁTÓL. Nyugodjál békében, Szidi! Őszinte részvétem a gyászoló családnak. Ördögh Ibi. (27038)

Kedvezményes könyvek a
Kobak könyvesboltokban:

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Több
mint
50
könyv!

40%
kedvez-
mény!

ETV
ENERGY TV

MOZAIK

ÉLŐBEN
HÉTKÖZNAPOKON
18:15-TŐL

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a **DIGI** hálózatban

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Gyors műszaki vizsga, fejfájás nélkül.

VALÓSZÍNŰLEG A KÖRNYÉK LEGELŐNYÖSEBB AJÁNLATA

Foglaljon időpontot a WWW.TRANSPORTLOCAL.RO weboldalon.

**BÓNUSZ
KÜLSŐ MOSÁS**

CITP
TRANSPORT LOCAL
Târgu Mureș • Marosvásárhely
KÖZSZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT